

ami Sorsjáték

teméjű fizetett k...

zterei kicserélésére, de...

Az United Press ér...

zaegyezmény

nyég legnagyobb buza...

érdekekben. Ha meg...

robogó lársas-

(Rador). Egy társas...

nek esküt

nyemzeti

emzeti Ujjászületés...

PRIMAT

Taxa postală
plătita în num.
No. 30523/1934

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. —
Hirdetések díjazás szerint. — Az
„UJ KELET” a transilvaniai és
banai zsidóság egyetlen napilap-
ja. Cikkünk utánnyomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszer-
kesztő: Dr. Mar-
ton Ernő. Re-
Ara 5 lej

dactor responsabil-Felelős szerkesz-
tő: Jámbor Ferenc. Administrator
delegat si girant responsabil-Felelős
igazgató: Schwartz Eadre. Proprie-
tar-tulajdonos: Fraternitas S. A. R.
de Editură, Registrul publicajunilor
periodice No. 43. Dos. 889. 1938.
Tribunalul Cluj, Secția III.

Csütörtök, július 13.
1939—5699. Tamuz 26.
XXII. évfolyam, 154. szám.

A tengely ellentétei

Az utóbbi napokban érdekes cikkek jelen-
tek meg a világsajtóban — a danzigi hely-
zettel kapcsolatban — arról, hogy Mussolini
és Hitler között Danzigot illetően nem tu-
ságosan nagy az egyetértés.

Különösen Rauschniggnek, a danzigi szé-
nátus volt ellenének, „A nihilizmus forra-
dalma” címen megjelent és két fejezettel ki-
bővített könyve tartalmaz olyan érdekes és
főleg aktuális megállapításokat, amelyek a
legnagyobb érdeklődésre tarthatnak számot.

Rauschnigg újabb kiadásban megjelent,
kibővített könyvének aktuális részében azt
igyekezik kimutatni, hogy Hitler összes ter-
veit keresztelte a danzigi eset. A szerző
tudni véli, hogy a danzigi események nagy
befolyással voltak a Róma—Berlin tengely
szárlására, amely az utóbbi hetekben erő-
sen hajlani kezdett, sőt — a szerző szerint —
már nincs is meg a létjogosultsága. Az egyet-
len politikai kombináció, amely nyugat felé
biztosíthatná Olaszország önállóságát — írja
Rauschnigg — egy Lengyelországból, Romá-
niából és Magyarországból álló államblokk
lenne.

Rauschnigg szerint az olasz politikában
alapvető változások várhatók, ami bizonyára
nagyon meg fogja lepni a német nemzeti szo-
cialista köröket. Ez a meglepetés még na-
gyobb lesz, mint amit Olaszország II. Vilmos
császárnak 1914-ben okozott.

Hitler minden eshetőséggel számol ugyan,
de nem valószínű, hogy le fog mondani ter-
veiről, mert lemondása a rendszer összeomlá-
sát jelenthetné és Hitler, hogy ezt elkerülje,
utóbbi háborúba bocsátkozik, bár tudja, hogy
ez Németország összeomlását fogja maga
után vonni.

„A jelenlegi válságból nehéz megtalálni a
kiutat” — írja Rauschnigg. — „Hitler még
nem értette meg teljesen azt a változást,
amely az elmúlt nyár óta állott be a világ-
politikában. Nem akarja elhinni, minkorai
jelentősége van Franciaország és Anglia
grandiózus fegyverkezési erőfeszítéseinek.
Szinte tragikus tény, hogy a német birodalom
irányítója nem akarja észrevenni a koc-
kának számára kedvezőtlen fordulását.”

Az egyik párizsi lap szintén behatóan fog-
lakozik a danzigi kérdéssel és ezzel kapco-
soltan Németország és Olaszország viszonyá-
nak bizonyos elhidegüléséről. A párizsi lap
szerint Londonban arról beszélnek, hogy az
az enyhülés, ami a danzigi kérdés körül la-
pasztható, főleg Olaszország fellépésének
köszönhető. Mussolini ugyanis a Danzig kör-
üli mesterkedéseket elejétől kezdve nem
nézte jószellemű, mert attól lehetett tartani,
hogy a danzigi eset Olaszországot is háború-
ba ránthatja. Ebből következhetne francia
és angol körök arra is, hogy Danzigot a Ten-
gely el fogja ejteni és más frontokon fogna
könnyebb és kilátásosabb sikereket keresni.
Ebben a vonatkozásban Jugoszláviára grón-
dóznak, amelyet a demokráciák részéről sem-
miféle garancia nem véd és éppen ezért ezt
az országot könnyen át lehetne változtatni
egy német és olasz uralom alatt álló auto-
nóm államra.

Hogy az utóbbi fellelvés mennyiben felel meg
a valóságnak, az természetesen ezidőszent
még nem tudható, de nem lehetetlen, hogy
a tengelyhatalmak vezetői körében tényleg
felmerült egy ilyen terv.

Felhívás a XXI-ik cionista kongresszusi választásokra

Felhívjuk a kolozsvári sékelbizetők fi-
gyelmét, hogy a választások 1939 július
16-án lesznek megtartva, Str. Memorandum
13. szám alatti helyiségünkben, reggel
nyegyed 8 órától délután 6 óráig. A választás
közvetlen és titkos. Minden választó
köteles a választási helyiségben személye-
sen megjelenni és a választó bizottság ki-
váltására személyazonosságát és szava-
zási jogát igazolni. A szavazati jogot az
5699 évi névre kiállított sékel igazolja.
LÉB ÖDÖN,
* választási bizottság elnöke.

A német nép nem akar háborút, mert nem hisz a győzelemben?

A Gazeta Polska feltűnéskeltő cikke a németországi közhangulatról

A Condor-légió egy része Danzigba érkezett

Varsó, július 12. A „Gazeta Polska”
berlini levelezője a németországi közhan-
gulatról ír cikket lapjának mai számában.
A német nép 1914 nyarán akarta a hábo-
rut, mert meg volt győződve igazságáról
és nem kételkedett a győzelemben. 1939
nyarán a német nép nem akarja a hábo-
rut. Idegenkedésének oka az, hogy nem
hisz a győzelemben, mert tudja, hogy az
előjövő háború csak világháború lehet.
Bár Göbbels hatalmas propaganda-gépe-
zete elaltatta a német tömegeket, még
sem tudta megakadályozni azt, hogy ezek
a tömegek a való helyzetet ne ismerjék.
Külföldön talán eltulozzák Németország
élelmezési hiányosságait, ám viágos, hogy
háború esetén az élelem rohamosan csök-
kenne. A fokozott államosítás elégedetlen-
ségekhez vezetett. A mai Németország egy
működésben lévő óriási gyárhoz hasonlít,
amely nem rendelkezik elegendő fűtő- és
nyersanyag fölött, amelynek nincs elég
munkaerője és amely hitelképtelen. Két-
ségtelen az, hogy minden német örülne,
ha Németország életére kibővülne, de nem

kapható a háború kockázataira. Ha a nem-
zet vezető faktorait vizsgáljuk, megállá-
píthatjuk, hogy Németországban minden
erőt Hitler kancellár és környezete, a párt
és a hadsereg központosit. A kancellár be-
bizonyította, hogy mély ösztönnel és való-
ságérzettel megáldott államférfiu. Ösztöne
csupán az elmúlt év márciusában mondott
csódot. Környezetében jellemes és értel-
mes emberek vannak, de nemkevésbé igaz
hogy akadnak hízergők is, akik a kancellár
az elmúlt márciusi kalandra ösztö-
nöztek. Szinte magától értetődő az, hogy
a katonák között nem léteznek kalandor-
ok. „Nem lesz háború” — mondotta nekem
nemrég egy német tábornok. Ez a
hangulat azonban nem akadályozza meg a
németeket abban, hogy Danzig bekebele-
zéséről álmodozzanak. Remélik azt, hogy
a jelenlegi idegháborúban a lengyelek
ereje kimerül és terveiket arra építik,
hogy Lengyelország nemsokára egyedül
marad. Szinte bizonyos, hogy nemsokára az
egész világ, de Berlin is számot fog vetni
reménysegeinek hiábavalóságával.

Meddig követi Hitlert a német nép?

Párizs, július 12. (Rador.) A francia
lapokat még mindig Chamberlain beszéde
foglalkoztatja és az angol miniszterelnök
nyilatkozatának tükrében elemzik a nem-
zetközi helyzetet.

A Le Petit Parisien azt írja, hogy ilyen
beszéd után nem lehet többé azt hangoz-
tatni, hogy Anglia nem fogja tiszteletben
tartani kötelezettségeit. A német propa-
ganda elvesztette egyik legerősebb fegy-
verét. A demokráciák tehetetlenségéről,
vagy passzivitásáról szóló tézis már nem
áll fenn. A németek abban a mértékben
követik Hitlert, amilyen könnyen éri el si-
kereit a Führer. De, amikor a játzsma su-
lyossá, veszélyessé és talán, fatállássá vá-
lik, Hitler nem talál már ugyanolyan vissz-
hangra a német népben, mint eddig. Az
angol és francia miniszterek által Német-
ország címére intézett figyelmeztetések
felvilágosították a német közvéleményt
és ez elégedetlenné teszi Berlint.

A Le Jour — Echo de Paris a következőket írja: Nem tűrhették, hogy álcázott
békét kényszerítsenek ránk, ami telve van
fenyegetésekkel. Kifárasztással akarnak
megtörni bennünket. Ez hiábavaló. A ten-
gely két hatalmának, amelyeknek hadifel-
készültsége nagy, de erőforrása korlátolt,
ezt meg kell értenie. A berlini és római
politikuskoknak tudniuk kell, hogy nincse-
nek nyersanyag tartalékaik, csak legfel-
jebb három hónapra. Mivel tartanak ki
még tehát a hosszú tartamu háborút?

Újabb Münchenre nem fog sor kerülni

A Le Figaro írja: „Nem tudjuk, vajjon
e nyár folyamán, vagy később, nem kerül-
e sor európai felfordulásra. De amit tu-
dunk viszont, az, hogy újabb Münchenre
nem kerül sor. E tekintetben Lengyelor-
szág, Anglia és Franciaország egyetérte-
nek. Annál rosszabb azok számára, akik
ezt nem értik meg.”

A La Justice megállapítja, hogy a bé-
kés államok el vannak határozva arra,
hogy erőszakkal is ellenállanak bizonyos

szabadállamok önállóságára törő próbál-
kozásnak. Hogyha Hitler kételkedik elha-
tározásunkban és ezerszer ismételt elhara-
tunkban, semmi sem tartja vissza. Ha bé-
késen akarná meghódítani Danzigot, há-
borúval találna szembe magát.

A „Börsenzeitung” Duff Cooper mozgósítási javaslatát ellen

Berlin, július 12. (Rador.) A „Berliner
Börsenzeitung” rendkívül éles hangon kel-
ki a Duff Cooper volt angol tengerészeti
miniszter által javasolt mozgósítási ter-
vek ellen, amelyek az „Evening Standard”
című lap hasábjain jelentek meg. Az ilyen
tervek gyakorlati keresztülvitele súlyos
kihatással volna a nemzetközi helyzetre.
Németország egy pillanattal sem habozna
megfelelő ellenintézkedések tételére olyan
tervekkel szemben, amelyekkel a német
nép biztonságát akarják veszélyeztetni.
Németország népe teljes mértékben bizik
vezetőinek hidegvérében, amellyel nyugod-
tan és fegyelmetten mérlegelik a fenye-
getéseket és kihívásokat és adott helyzet-
ben a döntő ellenlépésektől sem riadnak
vissza. Azoknak, akik ilyen terveket vet-
nek fel, számolniuk kell azzal, hogy Né-
metország részéről sem maradna el sem-
miféle akciónak a reakciója.

Az angol bombavetők mutatvány utja és a német visszhang

Berlin, július 12. (Rador.) A szerdai né-
met lapok hevesen támadják a Paris Midi
című francia lapot, amely az angol repül-
lőrajok franciaországi útját kommentálva,
kiemelte a brit bombavetők hatékonyságát
s azt, hogy délfranciaországi utjukkal
megmutatták Nürnberg, Leipzig és Ham-
burg lakosságának, hogy bizonyos eshető-
ségektől van mit félniük.

London, július 12. A 12 bombavető angol
repülőgép, amely Franciaországban tett kör-
utat, rövidesen más szövetségi országokba is
ellátogat, így Lengyelországba is.

(Folytatása a 8-ik oldalon)

A második világháború

Írta: A. DUFF COOPER
a brit admirális volt első lordja

Amikor az angol miniszterelnök beve-
zette a hadkötelzettséget, annak ellené-
re hogy ígéretet tett ezt békeidőben mel-
lőzni, most azzal magyarázta ezt a lé-
pést, hogy a mai idők nem tekinthetők
békeidőnek. Az utóbbi időkben nem egy-
szer tapasztaltuk, hogyan szegtek meg
nemzetközi mgállapodásokat és szerző-
déseket, hogyan vonultak föl hadilétszám-
ban egész hadseregek, hogyan döntöttek le
államok határait, hogyan semmisítették
meg nemzetek függetlenségét, hogyan
diadalmasodott az erőszak és önkény.

Sokan fehér, vérméltúli háborúnak ne-
vezték ezt. Annnyiban helyes ez a megállá-
pítás, hogy e háborúban eddig kevés an-
gol vér folyt. De ki állíthatná, hogy nem
folyt vér? Abessziniában és Spanyolor-
szágban valóságos vérözön folyt, nem is
szólva Kináról. Nincs nagyobb tévedés,
mint amikor az ember ezeket a háborúkat
elszigetelve nézi. A spanyol polgárháború,
az olaszok támadása Afrikában, a japánok
betörése Ázsiában, a németországi tiran-
nizmus mindezek a gonosz dolgok, nem vé-
letlen és különálló tények, hanem egymás-
sal összefüggnek és csupán részei egy bor-
zalmas egésznek.

Csak ilyen szemmel nézve a dolgokat,
remélhetjük, hogy azokat jelentőségük
szerint tudjuk értékelni.

A közfigyelem e pillanatban főleg a
tiencsini események felé koncentrálódik.
Nem fogjuk megérteni kellőképp a helyze-
tet, ha a kínai eseményeket csupán szeren-
csétlen incidensnek vesszük, amely csak
egy mellékesen lett a két nagy sárga faj
konfliktusának eredménye. Annak jelen-
tőségét és horderejét, ami a Távolkeleten
történik, csak úgy tudjuk világosan fel-
fogni és fölmérni, ha ezeket a történése-
ket az európai események megvilágításá-
ban látjuk, épügy, mint ahogy a bagdadi
és szaloniki eseményeket a világháború-
ban csak úgy értettük meg, ha tudtuk,
hogy mi történik a nyugati fronton.

Nagy-Britanniában nagy felháborodást
keltettek a Kinából érkező hírek. Nem
nagy öröm olvasni, hogy fehér férfiakat
gunyolódó japánok, kínai asszonyok és
gyermekek jelenlétében, akik egykor
a fehér fajtát a Teremtés urainak tekintet-
ték, meztelenre vetkeztek. Még kevés-
bé kellemes olvasni, hogy a számos euró-
pai nemzet közül, akik Tiencsinben képvil-
selve vannak, éppen az angolok azok, aki-
ket erre a pimaszságra kiválgatnak. És
lehetetlen hinni, hogy akkor is őket vá-
lasztották volna ki, ha Japán nem lenne
meggyőződve, hogy most olyan helyzetben
van, amikor Nagy-Britanniát büntetlenül
megsértheti.

Vajjon Japán honnan szerezte ezt a meg-
győződést? Alig lehet kétség afelől, hogy
a Németországot és Japánt összekötő kap-
csok az utóbbi időben megerősödtek és
szorosabbá tétettek. Németország nagyon
igényes és nagyon rámenős barát. Az olasz
nép — talán maga az olasz kormány is
— egyre inkább kelletlenkedik a barátság-
nak eme örökös zavarbaejtő és mindent
lefoglaló formája ellen. A barátság a ja-
pánok számára egyelőre még új, a távol-
ság is valamelyest megszépíti a képet,
amit a japánok a német szövetségéről al-
kotnak. Hízeleg nekik az az érdeklődés,
amivel a németek minden japán megnyil-
latkozást kísérnek és az autoritásnak ke-
mény hangja a túlsó telefonkagylóból itt

enyhe zenének hallszik. Bizonyos, hogy a japánok főhadiszállása, épügy, mint az olaszoké, Berlinben van. Semmiféle akcióba nem kezdenek, sem olaszok, sem pedig a japánok, mindaddig, amíg ehhez a németek főhadiszállása hozzájárulását nem adta.

Kétségtelen, hogy a német elhitette a japánnal — amit, fájdalom ő maga is hisz — hogy tudmillik, az angol kormány bármit is mond, de harcra nem hajlandó bocsátkozni. Ez a téves meggyőződés az, amely ebben a pillanatban a világ béke legnagyobb veszedelemé. Az angol politika főcélja tehát csak az lehet, hogy eloszlassa ezt a meggyőződést. Az angol kormány éppen elég bizonyítékot adott annak, hogy békét akar; nincs épezzü ember a világon, aki ezt kétségbe vonhatná. Most bizonyítékot kellene szolgáltatni arra, hogy Anglia föl van készülve és hajlandó bizonyos körülmények között szembenézni a féltelmes alternatívával.

Amíg azonban ezt a japán politika hivatalos vezetői nem látják be, alig lehet elvárni egyebet, mint a megállások folytatását. A japán sajtóban nemrégiben olvashattuk, hogy az angol követ Tokióban felkereste a japán külügyminisztert és kegyelemért eszébeztet. Az abszurd híresztelés ellen a miniszterelnök természetesen az alsóházban a legelőnkebben tiltakozott. A japán nép azonban nem olvassa az angol parlamenti jegyzőkönyveket és elhiszi azt, amit lapjai feltárlanak. A fiatal japán tiszt, akinek a japán politikában tudvaleg egészen illetlen szerepe van, ezt elolvassa az újságban. Pökhendisége ezáltal fokozódik, és a fiatal ember újabb tulkapásokra vetemedik.

Felvetődik most már a kérdés, mi legyen az a figyelmeztetés, ami a japánokat magukra eszmélteti? Többféle akcióról lehet szó, kezdve a kereskedelmi korlátozásoktól egészen a hadihajóknak a japán vizekre való vezényléséig. Hogy melyik ezek hatásosabb, azt a tények alapos ismeretében természetesen csak a kormány döntheti el. De a kormányon kívüli polgár is meg tudja jelölni azokat az elveket, amelyek legalkalmasabbak arra, hogy japán részről ilyen felháborító dolgok meg ne ismétlődjenek. Fődolog, hogy olyasmi történjék, amely az egész japán nép véleményére döntő befolyást gyakoroljon. Mellozóni kell természetesen minden olyan akciót, amely Angliának a főfronton való pozícióját gyöngíthetné. A főfront pedig ma Európa ebben a második világháborúban éppúgy, mint ahogy az elsőben is Európa volt az. A háború mellékszínterére nem dobhatunk nagy hadierőket, ezt hosszú történetünk alatt nem egyszer megtettük ugyan, de igen sokszor megbántuk. Am teljesen lebecsülni nem szabad a távolos és úgynevezett mellékfrontokat sem hiszen tudjuk, hogy egy háború során milyen jelentőséget lehet egy mellékfronton is elérni az egész háború kimenetele szempontjából. Fődolog mégis, hogy Európában tartassuk meg a pozíciókat; itt kell győznünk, mert a központi győzelmek könnyen kiegyenlítik a távoli frontokon történt esetleges vereségeket.

Véleményem az, hogy az olyan problémáknak a megoldása, mint Tientsin, ne bizassék sem a Külügyi Hivatalra, sem pedig a kormányra, hanem át kell ezt adni egyszerűen a vezérkari főnöknek. A dolgok első stádiumában Tientsin nem volt politikai probléma, hanem katonai. Jól tudjuk, hogy minéden stratégiai kérdésnek meg van a maga politikai oldala és ha a katonai szakértők megadták a maguk véleményét, akkor a politikai vezetők feladata a döntés. A vezérkar bizottságai az ügyet bizonyára meg is tanácskozták és jelentést tettek az angol parlament hadügyi bizottságának. Am a dolgot a legújabb külpolitikai fejlődés szempontjából tekintve, ez már nem olyan ügy, ami föltött Anglia egyedül dönthet. Angolországok immár katonai elkötelezettségei van-

nak más országokkal szemben és csak logikus, ha ezen országok kormányait is bevonják a tanácskozásokba, mielőtt stratégiai természetű akciókról szó lehet. Meg lehetünk győződve arról, hogy Németország, Olaszország és Japán között az e fajta tanácskozások elég sűrű időközökben zajlanak le. Angolország azzal, hogy szövetségbe lépett más államokkal, kötele-

zettségeket vállalt, de bizonyos rizikót is. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy ezzel előnyök is hárulnak Angolországra: erőforrásai megszaporodtak. Most, hogy a veszedelemeket magára vállalta, eljött annak az ideje, hogy a helyzet előnyeit kihasználja. Kívánatos lenne, hogy Anglia vezérkara időnként összeüljön szövetségeseinek vezérkarával.

Tel-Aviv hivatalos folyóirata és évkönyve

A 30 éves Tel-Aviv. A május 18-i nagy nap. A newyorki kiállítás zsidó pavillonja. Az évkönyv beszédes statisztikája

Tel-Avivnak hivatalos újsága is van, a kilencedik évfolyamában járó „Jediot Irijat Tel-Aviv”. Fimom papírosra nyomott, grafikonokkal, fényképfelvételekkel illusztrált, szépen kiállított havifolyóirat ez. Történetesen a június közepén megjelent számot forgatom. A Z. Ben-Jisaj a szerkesztője.

Első oldalán hivatalos hirdményt olvasok. Bejelenti, hogy a város 30. születésnapját — Tel-Aviv első házának alapkövét 1909. szeptember 10-én tették le — jubileumi könyv fogja megünnepelni. Tel-Aviv bat selosim (a harminc éves Tel-Aviv) lesz a címe. A város alapítói, felépítői fognak benne visszapiantani az első zsidó város tüneményesen gyors tempójú fejlődésére. A cionista mozgalom és a jisiv vezérkara, zsidó és nem zsidó kiválóságok, politikusok és írók fognak nyilatkozni Tel-Avivról. Történelmi dokumentumok, statisztikai táblázatok, diagrammák és sok-sok kép lesz a könyvben, amely programja szerint a város minden intézményéről, egész életéről pontosan tájékoztat majd.

Maga az újság — fedelén a város címere: világítótorony a tenger partján, a jeremiási jóslással, evnéch venivné — mindenképp a Fehér Könyvvel foglalkozik. Vezető helyen Rokach polgármester beszédét hozza, amit a Fehér Könyv elleni tüntetés napján, május 18-án a stadionban tartott. Közli rövidre fogva a Fehér Könyv tartalmát. Szó szerint hozza a jisiv, a szochnut és a cionista szervezet kiáltványát és a Váád haleumi nyilatkozatát. Ismerteti a tüntetés lefolyását és jól sikerült felvételt is közöl róla és lehozza valamennyi jelszavát, amelyek a tüntetők zászlain díszeltek a nagy napon. A tenach a mi mandátumunk: ez az első jelszó. Utána, amint illik, rengeteg bibliai citátum következik. Majd Herzl művei kerülnek sorra: A zsidó állam világszükséglet, tehát létre fog jönni, — hirdeti csattanóan az egyik. De Bialik, Csernichovszki, Balfour is megszólalt a tüntetők zászlain. És akadnak köztük efféle jellemző és hatásos kizsoltások is: Amit munkánkkal, vérünkkel szereztünk, nem prédálhatja el München-embere! — Britannia népe, ne engedd, hogy kormányod gazságot kövessen el! — Nagy-Eritannia, ne rabold el a szegény báránkját! — Guyannáért nem adjuk oda cserébe Ciónt! — Fejünkkel fogjuk szétzuzni a vaspántot!...

Részletesen beszámol a hivatalos lap az irija és a kehilla régideje várt egybeolvadásáról. A város sikraszállásáról az u. n. illegális bevándorlókért. (Persze messze elkerülük ezt az elnevezést „illegálisok” és „máápillim”, azaz „a merészek”, a hivatalos városi lapban a certifikát-nélküli bevándorlók neve.) Beszámol a hivatalos lap az új vásárcsarnokról is és pedig úgy mérnöki, mint közgazdasági szempontból.

Szép cikkeket méltatják a newyorki kiállítás zsidó pavillonját. Palesztinai anyagból épült. Márványa abból a bányából került, melyet őt zsidó chaluc vére öntözött és ezért az ötk-bányájának hívják azóta. Az első teremnek „Jizkor” a neve. Emléktáblái valamennyi mártír nevét felsorolják. A terem közepén örökmező lóbob. Abból a lánghól gyújtották fel, amely a Siralomfalnál (Kótel hámaáravnál) ég. A pavillon arra az örök kapcsolatra világít rá, amely a zsidó nép és a zsidó ország között fennáll. Hangsúlyozza az eszméket, amiket ez a föld és ez a nép az egész világ javára kitermet. Mindjárt a bejáratnál márványbavésett rézbetűk hirdetik a palesztinai zsidó kronológiát. Jó öreg kronológia ez. Abraham ősapánkkal kezdődik. Tehát 2000-ben a rendes időszámítás előtt.

A kronológia végigvezet az egész zsidó történeten. Rávilágít az örök és mély kapcsolatokra, amik a zsidókat a zsidó földdel elszakíthatatlanul egybefűzték. A telepítési kísérletekre a messiási megmozdulásokra, az új allijákra, kezdve a Biluisták mozgalmán. Következik az új jisiv története. A Herzl Judenstaatta a nyitánya, a Balfour-deklarációval a folytatása és megismerteti az utolsó évtizedek minden jelentősebb eseményét.

Ez a motívum: a zsidó nép és a zsidó föld kapcsolata uralja a többi termet is. Az egyik a zsidó gyarmatosításról ad képet. Megmutatja többek között azt is, hogy minden új építés fel-fel tár egy-egy darabot a zsidó multból, hogy mindig és mindenütt ősi talajon dolgozzunk. Amikor Chanitában kiásták az első épület alapját, egy ősi zsidó zsinagóga romjait tárták fel. Amikor a Járkon partján, Tel-Avivban nekiláttak az új villamos erőmű építésének, kiderült, hogy azon a helyen építkeznek, ahol Izráel királyainak idejében erődítmény állott.

A zsidó kultúra a témája egy másik terem-

nek. Négyezer éves multra pillant vissza és bemutatja, hogyan vándorolt a Tóra ország-ról-országra a galut különböző helyeire, míg azután megint visszakanyarodott az utja Palesztinába.

Megmutatja a kiállítás azt is, hogy az ország, amelyben a zsidók visszatérnek, nem a biblia tejfel-mézrel folyó földje. A sokszáz éves elhanyagolás lerontotta és kemény munkába, sok áldozatba kerül, míg újra a kultúra talajává válik. Hatalmas falitáblázatok tükrözik ezt a megfeszített, ezt az áldozatos zsidó munkát: a mocsarak csapolását, a küzdelmet a malária ellen, a karszt befásítását, a futóhomok lerögzítését és átalakítását virágzó narancsligetekké és egy nagy város megteremtését Jaffa szomszédságában a tengeri fővényen. Megmutatja Émek Jizreelt. Pusztaság volt 20 év előtt. Virágzó telepek földje ma. Járdén villamos erő termel, a Holt-tenger kieltenségből hatalmas modern ipari üzemet varázsolt elő a zsidó vállalkozási szellem és a zsidó munka.

A zsidó mezőgazdaság az egyik legfontosabb témája a kiállításnak. Minden formáját bemutatja. A Mósav ovidim vegyes gazdaságot ép úgy, mint a német telepek sajátos belterjes gazdálkodását, nemkülönböztetve a narancstermesztést, vagy a zsidó hegyi paraszt munkáját. Szemléltető képet ad a zsidó telepek felépítéséről. Oriási fényképfelvételek mutatják, hogyan épült fel például kerek 24 óra alatt Tirat Cvi.

Bemutatja a kiállítás az új zsidó embertípust, amely a megváltozott körülmények hatása alatt kiformalódik. A zsidók átrétegződését a kereskedelemről a mezőgazdaságra, az iparra, az építőmunkára. Beigazolja a kiállítás, hogy a zsidó munka minden zsidó szükségletet ki tud már máma elégíteni. Ház-at tudunk építeni kizárólagosan zsidó építőanyagokból. Be tudjuk burtozni, fel tudjuk szerelni a belföldi ipar termékeivel. Tetőtől-talpig palesztinai anyagokba tudunk öltözködni. Egészségünket, tisztaságunkat zsidó termékekkel óvhatjuk, erősíthetjük. Be gyomrunk minden vágyát zsidó termékekkel elégíthetjük ki.

A zsidó ipari termelés mozgatója a Ruthenberg-konzern villany-ereje. E konzern villany-központjait, nemkülönböztetve a Petash társaság oriási vegyipari telepeit, a telavivi kikötőt, ugyszintén repülőterét rendre bemutatja a zsidó pavillon, amely két mondatba sűríti bele a zsidók célkitűzését. Az egyiket Herziltól vette. Ugyanaz a mondat ez, amely a május 18-ika tüntetőinek feje felett lebegett: A zsidó állam világszükséglet, tehát létre fog jönni. A másik mondat a Bialik megállapítása: Nincs más választásunk: vagy szegényteljes élet, amelynél ezerszer jobb a halál, vagy a teljes, a hiánytalan újjáéledés.

A hivatalos újságban rengeteg a statisztikai adat, amely az építkezéstől a halldozásokig, az állatorvosi jelentéstől az időjárás változásáig a telavivi élet minden vonatkozására kiterjed. Sok szám foglalkozik a kikötő életével, a közélet hullámlásaival. Sőt bibliográfiái rovata is van Tel-Aviv hivatalos lapjának, amely többek között megörzíti, hogy egy német tudós, H. G. Amsel a neve, négy új lepkéfejűt fedezett fel a telavivi Ben-Yehuda uccának a Keren Kajemet Bulevardtól a kikötőig terjedő részén. Telaviviana, illetve telaviviella jelzőkkel könyvelni el őket a tudomány.

Még több az adat, még több a szenzációk határára járó érdekesség a város 1938-as évkönyvében. De nem részletezem őket. Mert néhány hét mulva megjelenik az új, az 1938-as évkönyv és közlései alapján egészen aktuális anyagot tárhatok majd az olvasó előtt. Most csak két megjegyzésem van. Az egyik azt szögezi le, hogy a tavalyi évkönyv folióalaku 170 oldalas könyv. Tehát nem valami inci-finci füzetecske, amint talán egyesek hinnék. A másik megjegyzés egy nagyon beszédes kimutatásra hívja fel figyelmét a figyelmet. Ez a kimutatás felsorolja Palesztina valamennyi városának bevételét és kiadásait. Berseba, Beit Jala, Betlehem, Beisan, Jenin, Hebron és a többi, röviden Palesztinának mind a 24 városa ott szerepel köztük. 1935-36-ban 858.591 fontot, 1936-37-ben már kevesebbet: 802.584 fontot vettek be ezek a városok. A kiadások ugyanebben az időben kerekén 843.000, illetve 832.000 fontot tettek ki valamennyinél együtt. A bevételéből kerekén 438.000, illetve 472.000 font esett Tel-Avivra, melynek bevételei — amint látható — az általános visszaesés. 1936-37-es, évében is emelkedtek. A kiadásokból pedig kerekén 462.000, illetve 467.000 font a Tel-Aviv része. Vagyis a zsidó város több, mint a felét vette be az összebevételnek és több, mint a felét adta ki az összeadásoknak.

Ez a statisztikai kép világosan tükrözi Tel-Aviv döntő szerepét Palesztinában.

Az elmu zeti szocialáspontját megbeszélés sem hasonlonyossá vált telekhez, Berlinben a összefoglaló megbeszélés Vizont. Führer jumolnak be, Ezen a fórumok utnalmányozás kos mozgós kellett voln Angliának tonai elleni nyiben ez folytatott t lannak jelen na támadna ron, azzal a gati hatalom legfontosabb lalhatják.

Mi A Führer bel nézetét, a háromhata annyira bizban, hogy t lengyel ügy Oroszország és Franciaor Németország illel. A megbéjtette, hogy nyugati hatal hogy a láts kedés első há beavatkozássa bozni abban a ezt felajánljá világháborút elégitést nyer Párizsban u dolást az őss egyetlen Göbb győzödtve arró kinyilatkoztat rcozott és őszit

A Göbbels zett, amelyen e ajánlatos a csökkentése c bombavető re az erre felhas lógép minde gyujtóbombát rengeteg tüzf kor is, ha a érné el a kité Ez az elgon aratot, csak két tábornok hogy egy leg gati hatalmak közökig elmen

Néme ges s Két érdekes megbeszélés j „Egy totáli vetkezett. Nin dekre. A k déktalan siker Ezt mondta A megbeszélés Hitler a követ szerint:

„Bár a nag részleges siker Ezért állandó mokráciák lek folytatni kell vizionista töre állandóan elő erőpróbará.”

A nyilatkoz hogy ha még lemre, úgy az lomáciái erőm és a katonai t nak lehet erö volt, hogy Le minimumra ke gatti kell a le rekvéseket.

A mult csütö gyalták meg I

HALLJÁTOK?..

Most már tudjuk, hogy legyünk gazdagok. Ha a postás keresztülhalad a falun, vásárolunk Állami Sorsjáték sorsjegyet, mert ő azt a

COLECTURA OFICIALA

SI A OFICILOR RURALE P. T. T.

ELÁRUSÍTÓ HELYEITŐL

hozza, amelyek a legszerencsésebbek.

JULIUS 15.-én

lesz a 20. sorsjáték 1. osztályának a húzása.

A NYEREMÉNYEKET a nyerteseknek minden adólevonás nélkül fizetik ki. A MILLIÓ MILLIÓ!

HELYI CIM: COLECTURA OFICIALA Cluj, Str. Reg. Maria 46.

Genevieve Taubois:

Mi lesz Danziggal?

Egy titkos német vezérkari tanácskozás. Az első célpont: az Aaland szigetek. Ezer bombavető Párizs és London felett

Az elmúlt hónap folyamán Hitler a nemzeti szocializmus vezetői előtt kifejtette álláspontját a lengyel kérdést illetően. Ez a megbeszélés rendkívül jellegű volt és miben sem hasonlított azokhoz a már hagyományossá vált szombati és vasárnapi összejövetelekhez, amelyek során Münchenben, vagy Berlinben a kancellár legbensőbb emberei összefoglalják az elmúlt hét eseményeit és megbeszélik a következő hét tennivalóit.

Visszont azok az értesülések, amelyek a Führer június 17-18-iki weekendjéről számolnak be, rendkívül érdekesek. Ezen a két napon az összes számottevő fórumok utasítást kaptak, hogy tegyék tanulmányozás tárgyává egy általános, de titkos mozgósítás lehetőségét, amelynek úgy kellett volna lefolytania, hogy ne adjon okot Angliának és Franciaországnak hasonló katonai ellenintézkedések megtételére. Amennyiben ez végrehajtható, úgy a lengyelekkel folytatott tárgyalásokat német részről céltalannak jelentik ki és a német csapatok azonnal támadnak a déli és nyugati lengyel határon, azzal az elgondolással, hogy a két nyugati hatalom mozgósításának befejezéséig a legfontosabb katonai célpontokat már elfoglalhatják.

Mi történt egy titkos értekezleten?

A Führer a megbeszélésen kifejtette a belső nézetét, hogy Oroszország, ha aláírja is a háromhatalmi egyezményt, sohasem fog annyira bizni Angliában és Franciaországban, hogy tulsúlyos áldozatokat vállaljon a lengyel ügyben. Nézete szerint ugyanis Oroszország állandóan fél attól, hogy Anglia és Franciaország megegyezést hoznak létre Németországgal a Szovjetek ellen irányuló éllal. A megbeszélések végén Hitler azt is kifejtette, hogy meggyőződése szerint a két nyugati hatalom csak arra fog törekedni, hogy „a látszatot megőrizze” az ellenségeskedés első három hetében és igen mérsékelt beavatkozással él majd csak és nem fog habozni abban a pillanatban, amint a németek ezt felajánlják. Ilymódon elkerülnék egy világháborút és a német igények mégis kielégítést nyernének.

Párizsban úgy tudják, hogy ezt az elgondolást az összes jelenlevők elfogadták az egyetlen Göbbels kivételével, aki meg van győződve arról, hogy a demokrata államok kinyilatkoztatott közbelépési szándéka határozott és őszinte.

A Göbbels felszólalása után vita következett, amelyen megtagyalták azt, nem lenne-e ajánlatos a demokráciák harci kedvének csökkentése céljából Párizs és London felé bombavető repülőgépeket küldeni. Ugyanis az erre felhasználható ezer bombavető repülőgép mindegyike háromszáz elektromos gyújtóbombát vihetne és két felszállás alatt rengeteg tüzfészkét helyezhetne el még akkor is, ha a gépeknek csak tíz százaléka érné el a kitűzött célt.

Ez az elgondolás ismét általános tetszést aratott, csak Göbbels, Göring és a jelenlévő két tábornok egyike volt azon a nézetben, hogy egy lengyel konfliktus esetén a nyugati hatalmakkal nem szabad a legvégső eszközökig elmenni.

Németország nem adja fel a részleges siker taktikáját

Két érdekes jegyzőkönyvi részlet a fenti megbeszélés jegyzőkönyveiből: „Egy totális katonai politika órája elkezdte. Nincs többé idő részleges egyezkedésekre. A követendő cél a teljes és maradéktalan siker.”

Ezt mondta Hitler a megbeszélések elején. A megbeszélések befejezésekor ugyanaz a Hitler a következőket mondja a jegyzőkönyv szerint:

„Bár a nagy konfliktus kikerülhetetlen, a részleges sikerek taktikáját sem kell feladni. Ezért állandóan szem előtt kell tartani a demokráciák lelki ellenállásának megbénítását, folytatni kell a tengely szövetségeseinek revizionista törekvéseinek pártolását, közben állandóan előkészítve mindent a legvégső erőpróbrára.”

A nyilatkozatot még kiegészítették azzal, hogy ha még van lehetőség a békés győzelemre, úgy az csak a két tengelyállam diplomáciai erőinek teljes együttműködésének és a katonai téren végsőkig való fokozásának lehet eredménye. A konklúzió pedig az volt, hogy Lengyelország katonai erejét a minimumra kell redukálni és e célból támogatni kell a lengyelukrajnai autonómista törekvéseket.

A múlt csütörtökön Göring és Himler tárgyaltak meg Danzig kérdését és megegyez-

tek abban, hogy ki kell várni egy olyan időpontot, amikor Lengyelország tüntethető fel támadónak. A megbeszélésen kialakult nézet az volt, hogy megfelelő propaganda esetén Európa hamarosan beleun abba, hogy állandó kockázatot vállaljon Danzigért és a végén a lengyelek éppugy behódolnak a német törekvéseknek, mint ahogy a csehek tették a szudeta kérdésben. Ebben az esetben teljes és békés megoldás várható a lengyelelles német követelésekben — a németek szerint.

Es a németek annyira biznak abban, hogy az események így is fognak lejátszódni, hogy Hitler a fenti konferencia után alkalmat talált, hogy fogadja a német sportvezéreket, megtárgyalja velük a Garmisch-Partenkirchenben rendezendő téli olimpiász részleteit és közölje, hogy az olimpiász a „béke ünnepeiként” kell felfogni és hirdetni. Valóban már másnap az esseni Nationalzeitungban így irnak: „A garmisch olimpiai játékok a béke ünnepe, a német pacifizmus szimbóluma lesz.”

Herriot mondotta egyszer: „A németek sohasem tévedtek ellenfeleik anyagi erejében, de mindig csalódtak, ha morális erejét kellett felbecsülniök.”

Párizsban ma mindenki meg van győződve ennek a mondásnak igazságáról és arról, hogy a lengyelek azonnal és teljes katonai erejükkel reagálnak bármely Danzigot érintő német kísérletre.

De vajjon ha Németországot meg lehetne

győzni arról, hogy a demokrata hatalmak komolyan gondolják, amit mondanak, jobb belátásra lehetne téríteni Berlint? Akárhogy van is, az előkészületek folynak és a nagyvezérek meg vannak győződve róla, hogy július és augusztus hónapok igen forróak lesznek. Párizsban ma már nem kételkednek abban sem, hogy a háboru első német célpontja a balti tengerben fekvő Aaland szigetek lesznek. Ugy tudják, hogy az elmúlt hetek folyamán Roeder admirális igen nagy figyelmet szentelt ennek a vidéknek és a helsingforsai és stockholmi német katonai attasék is több „vadászlatot” rendeztek itt, kíséretükben pedig „véletlenül” mindig ott volt a német haditengerészet egy-egy magasrangú tisztje. Ezek a felderítő vadászlatok az utóbbi hetek folyamán többször megismétlődtek.

A német katonai szaklapok, mint a Hausoffer által szerkesztett „Zeitschrift für Geopolitik” az elmúlt hetekben térképet közöltek, amelyen kimutatják, hogy az Aaland szigetek birtokában kézben lehet tartani a Balti tenger összes kijáratát. (Erről a té-

máról a balti államok garanciájával kapcsolatosan az elmúlt napokban részletes cikkét közöltünk. Szerk.)

Megállapítható az is, hogy a németek Anglia-ellenes haditerveiken az utolsó simításokat végzik. Ez megállapítható a Hannover környéki repülőbázisok kiépítésében. Az ezen a vidéken felállított légitámaszpontok, Hildesheim, Brunswick, Celle és Lüneburg mindegyike ötszáz repülőgépet tud elszállásolni és mindegyikük földalatti repülőmenedékekkel is rendelkezik, amelyek egyenként háromszáz bombavető elszállásolásra alkalmas. Az értesülések szerint ezek közül a legnagyobb jelentőségű a Grosse Heldormi és hogy az ezeken a repülőtereken állomásozó gépek száma jelenleg is meghaladja a háromezretet.

Mindezek alapján és mindezek dacára pedig Párizs meg van győződve arról, hogy a béke megmentésének legnagyobb reményét a háromhatalmi egyezmény aláírása jelentheti csak, mert ebből a támadókedvetűk láthatják végre, hogy milyen kockázattal állnak szembe, ha a kalkulációik tévesnek bizonyulnak.

A HABZÓ FOGPÉP

A nagy tubus Lei 28.— A kis tubus Lei 18.—

SELECT MOZGÓ MA nagy PREMIER!

SELECT MOZGÓ MA nagy PREMIER!

PAUL MUNI

Az EDES ANYAFÖLD és PASTEUR világ hírv főszereplőjének legújabb alakítása:

Becsületrend

Rendezte: ANATOL LITVAK.

JOSEPH KESSEL regénye után.

MŰSORON KIVÜL A LEGUJABB PARAMOUNT HIRADÓ!

Előadások kezdete hétköznapon 5.20, szombat és vasárnap 3.20.

A Thetis parancsnoka könnyek között mondotta el a súlyedés drámai történetét

Ha tizenöt órával előbb kezdik meg a külső mentési munkálatokat, úgy elkerülheték volna a katasztrófát

A Thetis katasztrófája nagyon sokat foglalkoztatta a világ közvéleményét, annál is inkább, mert a tömegszerencsétlenséget egy hasonló előzte meg és egy hasonló követte. A találgatások során egészen a halálsugár rejtélyes szerepéig is eljutottak azok, valami titokzatos összefüggést láttak a három szerencsétlenség között.

Erthető tehát, hogy úgy szakkörök, mint a közvélemény feszült érdeklődéssel tekint ama tárgyalás elé, amely ebben az ügyben Londonban megkezdődött. A tárgyalásnak az a célja, hogy világosságot derítsen a rejtélyes szerencsétlenségre. A tárgyalást az admirális épületében kezdték meg és azon Justice

Bucknill bíró elnökölt. Ő a tengerészeti ügyek és a tengerészek kiváló szakértője és neki jutott az a kétségkívül nehéz szerep, hogy a rejtélyre magyarázatot találjon. Az elnök mellett még hárman foglaltak helyet: Menzies kapitány, a tengeralttjárók szakértője, Rilly kapitány és Abell tanár, aki a liverpooli egyetemen a tengerészeti régészet előadója. A védelem helyén az áldozatok hozzátartozóinak, valamint az építkezőknek jogi képviselői foglaltak helyet. Az angol admirális sir Donald Somewell képviselte.

A bíróság először is Oram kapitányt, a tengeralttjáró flottilla parancsnokát hallgatta ki, aki egyike volt ama négynek, akik

a szerencsétlenségéből épen menekültek.

Orm kapitány vallomása rendkívül meghatározó volt. A kapitány, aki különben igyekezett uralkodni magán, többiben könnyekben tört ki. Elmondotta a súlyedés drámai történetét és azokat az emberfeletli erőlködéseket, amelyeket az egész személyzet megmentése érdekében tettek, egyben pedig dicsérte a tengerészek kivétel nélküli bátor magatartását. A kapitány szerint mihielyt észrevették, hogy szerencsétlenség történt, azonnal mentési intézkedést tettek meg. Eleinte mindenki derülátó volt, mert bizott abban, hogy a mentési munkálatok csakis sikerrel végződhetnek. Abban a mértékben, ahogy a levegő ritkult, éppen úgy csökkent a tengeralatti börtön lakóinak derülátása is. Az egyik mentési kísérlet a másik után mondott csődöt. Sem a belső, sem pedig a kívülről jövő kísérletek nem vezettek eredményre. Amikor a helyzet reménytelenné vált, Oram kapitány elhatározta, hogy Woods főhadnagy kíséretében elhagyja a tengeralttjárót. A tengerészek segédkeztek nekik, hogy elhagyhassák a hajót.

Woods főhadnagy hasonlóképpen adta elő az eseményeket. A főhadnaghoz az ügyvédek a keresztkérdések tömegét intézték, mert az a vélemény, hogy a tengeralttjáró elvesztését főképpen annak lehet betudni, hogy a külső mentési munkálatokat tizenöt órával később kezdték meg, mint kellett volna. Ha a mentési munkálatokat tizenöt órával korábban kezdték meg, akkor a tengeralttjáró egész személyzetét meg lehetett volna menteni. Ebben az esetben ugyanis a belső személyzet együtt tudott volna működni azokkal, akik kívülről nyújtottak segítséget. A mentési munkálatok azonban már csak akkor indultak meg, amikor a hajó legénysége képtelen volt arra, hogy valamit is tegyen a saját érdekében.

A kongresszusi főválasztási bizottság közleménye

Bucuresti, julius 12. A Zsidó Nemzeti Szövetség kongresszusi főválasztási bizottsága közli, hogy a belügyminisztérium Direct. gen. Politiei 47.729. sz. alatt, julius 5-i kelettel engedélyt adott a 21-ik cionista kongresszusi választásokra. A szóbanforgó rendelet távirati uton lett közzölve az összes helyi hatóságokkal.

Uj gabonaértékesítő vállalat alakult Bucurestiben, huszmillió lej részvénytőkével. Bucurestiben Nemzeti Gabonaértékesítő Rt. cég alatt uj gabonaexportőr vállalat alakult, huszmillió lej részvénytőkével. A vállalatot az ilfovi törvényszéken már bejegyezték.

A Zsidó Nemzeti Szövetség cluji helyicsoport ja 1939 julius 19-én, szerda este 9 óraker

Herzl és Biálik

emlékünnepelet

rendez az Albina palota nagytermében,

amelyre ezuton is meghivja a kolozsvári zsidó társadalmat.

HIREK

— Időjárásjelentés. A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint mára a következő időjárás várható: emelkedő légnyomás, többnyire derült égbolt, enyhe hőmérséklet, kisebb helyi jellegű csapadék az ország keleti részeiben.

— **AZ ÉRETTSEGI VIZSGÁK VECSŐ EREDMÉNYEI.** Bucarestből jelentik: A nemzeti nevelésügyi minisztériumba beérkeztek az érettségi vizsgák összes eredményei. Kiténik, hogy 6440 jelentkező volt. 4230 tette le a vizsgát, ami 63.70 százaléknak felel meg. A legkedvezőbb arányt a bucaresti Sf. Liceumban működőt bizottság elérték el: 86.11 százalékat. Itt Banescu egyetem tanár volt a vizsgabizottság élnöke. A legrosszabb arányt a tette le a vizsgát a temesvári Loga-liceumban jelentkezők: 36.84 százalékban. Tavaly júniusban 60.92 volt a leviszázottak aránya. Akkor 6270 jelentkezőből 3820 ment át. Kereskedelmi érettségire az idén 1087 jelentkező volt. Átlant 640, tehát 58.87 százalék.

— Eltűnik a Dámbovița Bucaresti belsejéből. Bucarestből jelentik: Bucarestben megkezdődtek a Dámbovițának az Elefteriei-híd körül betonnal való befedési munkálatai. A Dámbovița így rövidesen eltűnik a főváros belsejéből.

— Huszonkét városi gyógyszerári engedélyt megüresedtetnek nyilvánították. Bucarestből jelentik: Az egészségügyi minisztérium 22 városi gyógyszerári engedélyt megüresedtetnek nyilvánított. A vonatkozó kimutatás megjelent a Hivatalos Lapban.

— A felelős autókatasztrófa újabb részletei. Jelentették, hogy a város határában, pontosan mintegy 12 kilométernyire Kolozsvártól, a 474-es rendszámú kolozsvári bérgepkocsival megdöbbentő szerencsétlenség történt. A szerencsétlenség a Sunca Ilie taxitulaudonos gépet vezető Rarau Ioan 21 éves sofőr és Trencă Simion közrendőr életüket veszítették, Garlea Ioan közrendőr súlyosan megsebesült, de remény van felgyógyulásához, míg a gép többi utasai, Garlea rendőr felesége és kisfia, valamint Pop Nicolae kolozsvári férfi sértetlenek maradtak. A szerencsétlenség tegnap délelőtt 9 óra körül történt és arról azonnal értesítették a törzsi és kolozsvári hatóságokat. Kolozsvárról a rendőrség és csendőrség emberei, Tordáról a vizsgálóbíró és a szolgálatos ügyész szállottak ki a helyszínre és megkezdődött a vizsgálat. A szemtanúk szerint a gép hatalmas sebességgel robogva, az utasok árokba fordult és ott egy almafának ütközött. Közvetlen az ütközést megelőzőleg a két rendőr és a vezető kiugrottak a gépkocsiból. A sofőr a gép az almafához valóval elborotválta a fa törzsének felét. A rendőrök a gépkocsi alá kerültek, amely azután néhány métert még robogott az árokba, majd egy kiálló domboldálnak ütközve megállt. A vizsgálat már eddig is megállapította, hogy az autó férfiutasai ittas állapotban ültek a gépkocsira. A vizsgálat egyébként teljes erővel folyik.

— Az állambiztonsági hivatal felhívása. A kolozsvári rendőrség állambiztonsági hivatala a 4072-1939. számú törvényrendelet alapján, amely megjelent a Monitorul Oficial 1938. évi december 5-iki számában, felhívja az alábbi személyeket, hogy a kvestura állambiztonsági hivatalánál 48 órán belül összes iratokkal jelenjenek meg, ellenkező esetben a törvény teljes szigorával büntetik őket: Lakatos András, legutolsó lakása volt Filipescu uca 5. szám alatt, Berkovics András, aki legutóbb a P. Abatorului 3. sz. alatt lakott, Biró Albert, legutóbb Str. Felacuului 58. sz. alatt lakó egyént, Biró Ionát, aki legutóbb Str. Saguna 11. sz. alatt lakott és Grünwald Istvánt, akinek legutóbbi bejelentett lakása M. Foch 11. szám alatt volt. A felhívást dr. Horvath kvestor és Morar kapitány, az állambiztonsági hivatal egyik vezetője irták alá.

SZOVATA-FURDŐ
A fürdőtelep legszebb helyén, a Casa Magistra-trajlor szomszédságában épült, festői fekvésű „**SPLENDID**” villában elegáns szobák, ragyogó kilátással június 15-től kaphatók. Nagy kert az östölgyes és fenyves aljában. Minden szobában vízvezeték, villany. Fürdőszoba. Legteljesebb komfort. Cim: Dr Spitzer Sovata-Bái, vagy Cluj telefon 19.40.

Szabadna a következő táncra néznem, Asszonyom?

Önagsága lemond és egy hirtelen bekövetkezett migrénnel indokolja ezt meg. Ezen kibuvás indítóka azonban másutt keresendő. Önagsága már az első tánc óta élénken emlékszik az egyébként jó megjelenésű fiatalember nedves kezére és izzadságszagára. Látják Hőgyeim és Uraim, a családások és sikertelenségek igen sok esetben a hanyagság következményei, mert csupán hanyagság az, ha valaki a természetes izzadság-képződést nem kezeli helyesen. A tej, ez a legkötőbb bőr-ápolószert, a legjobb megoldás itt is. A Hidro-Milkuderm tiszta tejből van előállítva, amely már a legelső használat alkalmával az izzadó testrészeket hűsíti és az izzadságszagot megszünteti anélkül, hogy a bőrt a legkevésbé is ingerelné. Így a Hidro-Milkuderm nemcsak a szakorvosok szerei között található, hanem minden kultúrembernél is, aki egészségére és tisztaságára súlyt helyez.

— **LEZUHANT HÁROM SZAMOSFALVI REPÜLŐGÉP.** Bucarestből jelentik: A Rador távirati iroda jelenti: A légügyi és tengerészeti minisztérium közli: Július 11-én reggel három repülőgép, amely a kolozsvári repülőtérrel szállott fel, Kolozsvártól mintegy 40 kilométerre északra, a kedvezőtlen légköri viszonyok következtében lezuhant. A repülőgépek összedőrték, püötük: Panas Artur repülőfőhadnagy, Gredinariu Emil repülőtiszt és Valicu Stan repülőbiztosítást az összetört gépek alatt halálukat lelték. A szerencsétlenség ügyében megindult a vizsgálat.

— Aki tulsokat evett, vagy ivott és ezért rosszul érzi magát, annak egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz igen gyorsan és alaposan kitisztítja a gyomrát és a beleit és felfrissíti egész szervezetét. Kérdezze meg orvosát.

— **Élelmiszerrazziák Kolozsváron.** A kolozsvári egészségügyi hivatal naponta élelmiszerrazziákat rendez, hogy megakadályozza az élelmiszerhamisításokat. Most már nemcsak a tej- és túróhamisítók működnek, hanem a pékek is visszaéléseket követnek el, amennyiben egyesek közlülük korpát kevernek a kenyérszítába, más pékek a még vizgőzrel teit kenyeret hozták forgalomba. A tettenért élelmiszerhamisítók ellen eljárást indítottak.

— **Folytak a mentési munkálatok a panarandai lőporraktár-robbanás színhelyén.** Salamancából jelentik: Panaranda de Braca Monteban a mentési munkálatok folynak. A romok alól több holttestet emeltek ki. Európa és Amerika minden részéből adományok érkeznek a robbanás áldozatainak hozzátartozói számára a rokonszenv jeleivel együtt. Genfi jelentés szerint XIII. Alfonz, volt spanyol király részvét-táviratot intézett Franco tábornokhoz a panarandai szerencsétlenség miatt. Egyidejűleg közölte, hogy 10.000 pezétát ajánl fel az áldozatok családtagjai számára.

— **A marokkói szultán megtekintette a Maginot-vonalat.** Metzéből jelentik: A marokkói szultán Strassbourgól jövet megtekintette a Maginot-vonalat. Bitche közszégen szemlét tartott a csapatok felett, majd este Metzben fogadta a helyőrség elvonulását, ami az egész lakosság éljenzése közepette folyt le.

— **Német gazdasági delegáció tekintette meg a dobudzsai mezőgazdasági intézményeket.** Bucarestből jelentik: Dr. Moritz földművelésügyi osztályfőnök vezetésével német gazdasági delegáció tekintette meg a dobudzsai mezőgazdasági intézményeket és szövetkezeteket.

— **Tájfutó szántott végig Sanghajon.** Sanghajból jelentik: A városban tájfutó szántott keresztül. Hat halottja és számos sebesültje van a viharok. A telefon- és táviróvezetékek tetés megszakadt. A forgalom szünetel.

— **Száz lengyel cserkész érkezett Bucarestbe.** Bucarestből jelentik: Ma délelőtt több, mint száz lengyel cserkész érkezett az állomásra, ahol a Straja Tării képviselői fogadták. A lengyel cserkészek egy része Mamiát, a többiek az ország más centrumait keresik fel.

— **Cionista miting.** Szombat este fél 10 órai kezdettel a cluji Vasmunkás Otthonban (Str. Wilson 7.) cionista mitinget rendez a cluji Barisszia. A miting szónokai: dr. A. Juris (Tel-Aviv), a palesztinai munkásközpont főtitkára, dr. Szónyi Géza (Bucaresti), a központi Palesztina-Hivatal elnöke, Danzig Hillél és Nussbacher Joel.

— **Egy rokkant ember kérelme.** Nyolc esztendője, hogy egy autókaramból kifolyólag egy derék zsidó polgár munkaképtelen lett. Mindent megkísérelt, hogy csökkentett munkatételményen is ottga családját fenntartsa. De a szomorú körülmények és a családó testi fogyatkozása egyre kétségbeesőbb helyzetet alakított ki a család számára, amelyhez iramár bekopogtatott az éhség réme. Arra kéri a jószívű és megértő embereket, könyörüljenek meg rajta és családján, hogy havi pénzsegéllyel, vagy természetbeni adakozásaikkal. Szives adományokat Blau Sámuel címére kéri, Cluj, Str. Anton Pan 19.

— **Súlyos vasuti szerencsétlenség Nagyilonda vasuti állomásán.** Tegnap délután súlyos vasuti szerencsétlenség történt Nagyilonda állomás közelében. A 4156. számú személyvonat, amely teljes sebességgel haladt, összeütközött a 4577. sz. tehervonattal. Az összeütközés következtében több vagon összetört. A mentési munkálatok során a romok alól két halottat és több sebesültet húztak ki. Dészről segélyvonat ment ki, amely a sebesülteket beszállította a dési kórházba. A sebesültek közül Dészre a következőket szállították be: Konzt Antal, Rosiu Mihai, Pop Ioan, Muresanu Gheorghe, Hajdu János és Nagy Sándor. A mentési munkálatok még folyamatban vannak. A vizsgálat megindult annak megállapítására, hogy a szerencsétlenséget kit terheli a felelősség.

DIANA
KINCSEL TÖBBET ER

— **Meghalt egy angol történész.** Londonból jelentik: Harold Wilhelm Vazeile Temperly, a modern történelem tanára meghalt. Tizenegy kötetben adta volt ki a világháborúra vonatkozó angol okiratokat.

EGYESÜLETI ÉLET

— **Herz-Bialik emlékműpélya rendez a kolozsvári cionista helyicsoport.** A kolozsvári cionista helyicsoport folyó hó 19-én este 9 órai kezdettel Herz-Bialik emlékműpélya rendez a Kereskedelmi és Iparkamara nagytermében (Albina-palota, Royal-mozi felett), ahol az emlékbeszédet dr. Weinberger Mózes, a korábbi és dr. Glasner László fogják tartani.

SZAMOSFALVI ÜZENETEK

H. S. A kért cím: Legatia sovietică Bucaresti, Str. Toma Stelian No. 5.

Amikor a lájaldalmas panasz öröm váltja fel

Deák István, tulfeni (u. p. Borsneul Mare, jud. Treiscaune) lakos a következő levelet írja nekünk... Eppen olyan örömmel értesitem Önöket ma, mint amilyen panaszosan, fájdalomtól megtörtén irtam első levelem, amikor a világhírű amerikai GASTRO D t megrendeltem.

Hála Istennek és a kitűnő Gastro D-nek, ma már a harmadik üvegtől teljesen gyógyultnak érzem magam súlyos gyomorhajtomból, aely hosszú évek óta valóságos elkeserítés életemet. Most már teljesen egészségesnek érzem magam és a Gastro D-t igaz, meleg szívvel ajánlhatom a szenvedő embereknek.

Fenti levélhez minden kommentár felesleges. A naponta beérkező köszörő és hálalevelek tömege igazolja, hogy rövid Gastro D. kurával súlyos 10-15 éves gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbetegségeknek kitűnő eredményeket értek el.

Gastro D. kapható az ország minden gyógyszerárán és drogériájában, vagy megrendelhető postán 135 lej utánvétellel Császár E. gyógyszerárán Bucaresti, Calea Victoriei 124.

TURISZTIKA

— **A Haggibbor turisztakosztálya közli,** hogy vasárnap — a cionista kongresszusi választások miatt — nem rendez kirándulást. — A Haggibbor egyébként közli, hogy az augusztus 6-i zsidó turisták találkozója, amely a Bucegi-en lesz, jelentkezni már lehet a Haggibbor Otthonban, ahol felvilágosítással is szolgálnak.

— **A kolozsvári Aurora turistaegyesület** vasárnap autókirándulást rendez Félix-Püspökfürdőre. Indulás reggel 4 órakor. Jelentkezni a Str. Iorga 5 sz. alatt a cukrászathoz.

— **A kolozsvári EKE** vasárnap a következő kirándulásokat rendez: 1. Társasgépkocsival a Czegei tóhoz. Indulás reggel 6 órakor a Piața Unirii-ről. 2. Társasgépkocsival a Hidegszamos völgyébe, majd gyalog a Nagyriskavölgyön keresztül a hideghavas Magurára és onnan Olasztelepre. Indulás reggel 6 órakor a Pia a Unirii-ről. 3. Gyalog a Gorbó forráshoz, majd a Vizművekhez. Találkozás reggel 7 órakor a monostori autóbuszállomáson, a Gazdasági Akadémia bejáratánál. Vezető: Kardos Béla.

— **Kérő gyógyfürdőbe autóbuzs kirándulás.** Indulás vasárnap reggel 9 órakor a Katona-sütőde elől. Oda-vissza és strand 80 lej. Jelentkezni lehet: Péntek estig.

TERVEM A LEGJOBB EREDMÉNYEL JARNAK...

A NYEREMÉNYEKET a nyerteseknek minden adólevonás nélkül fizetik ki.

A MILLIÓ MILLIÓ

AURORA
ELÁRUSÍTÓ HELYEI

és sorsjegyet vásárolok a 20. sorsjáték húzásaira, amelyek datumai
július 15., augusztus 15., szeptember 15. és október 15.

Helyi cím: Kereskedelmi Hitelbank Rt. Cluj, P. Unirii 20.

Jancsi, mi
— Dacia
— Látod,
D
a sorsjegyek
sorsjegyet
JUL
KEZDŐD

Zsi
Bonnet franci

PARISZ, július 12-én nagy feltűréssel a zsidó kiterjedési zsidó megerősítést is

Az a biz

Az Egyesült
Washington, július 12-én a bizottsága 12 szavattal a semleges vonatkozó Roosevelt döntött, hogy azokon veszi tárgy körökben ezt a döntést és családást okozott. Ugyanakkor Washington Roosevelt elnök körökben ezt a döntést és családást okozott. Ugyanakkor Washington Roosevelt elnök körökben ezt a döntést és családást okozott.

A semm az ola
Államv

Cluj, július 12-én a bizottsága 12 szavattal a semleges vonatkozó Roosevelt döntött, hogy azokon veszi tárgy körökben ezt a döntést és családást okozott. Ugyanakkor Washington Roosevelt elnök körökben ezt a döntést és családást okozott.

Panaszt

p. Borsneul a következó olyan örömtörtént amilyen történt irtam írú amerikai

Gastro D-nek, teljesen gyógos gyomorba-ta valósággal már teljesen és a Gastro natom a szent-

amentár feles-tőszőő és há-hogy rövid-15 éves gyo-májmegbeteg-e-et érték el.

szág minden hájában, vagy lej utánvéttel an Bucuresti,

álya közli, hogy gresszusi válassz-kirándulást. — közli, hogy az k találkozájára, jelentkezni már an, ahol felvilá-

egyesült vasár-iez Félix-Püspök-4 órákor. Jelent-att a cukrászat-

a következő K-Társaságkocsival reggel 6 órákor a rsaságkocsival a majú gyalog a tül a hideghavasi ztelepre. Indulás Uniről. 3. Gya-ajú a Vizművek-órákor a monoe-snál, a Gazdasági Vezető: Kardos

skirándulás, Indu-órákor a Katona-és strand 80 lej-estig.

Elhiszem, de a legbizto-abb tervet fo-adtam el: az ÁTÉK TERVÉT ilósithassam. elsietek az

ORA HELYEIHEZ

vásárolok a 20. saira, amelyek amai

sztus 15., szept-15. október 15.

Uniről 20.

Jancsi, mi az hogy Dacia?

— Dacia egy ország volt...

— Látod, hogy nem tudod.

DACIA

a sorsjegyáruda, ahol anyuka a sorsjegyet vásárolja.

JULIUS 15.-ÉN

KEZDŐDIK A 20. SORSJÁTÉK

VÁSÁROLJON SORSJEGYET AZ I. OSZTÁLY HUZÁSÁRA DACIA ELÁRUSÍTÓ HELYEINÉL

Economia P. Uniről 23

Zsidó telepítés Szíriában

Bonnet francia külügyminiszter állítólagos terve az államtanács keddi ülésén

PÁRIZS, július 12. Az Informaion értesülése szerint Bonnet az államtanács keddi ülésén nagy feltűnést keltő tervet terjesztett elő a szíriai kérdésről. Azt javasolta, hogy a szíriai arab nacionalisták ellenállásának ellensúlyozására, illetve letörésére nagy-kiterjedésű zsidó telepítéseket végezzenek Szíriában a nejbí kerületben, A hirdás még megerősítést igényel.

Az amerikai szenátus külügyi bizottsága Rooseveltt ellen

Az Egyesült Államok elnöke nem jelölteti magát harmadszor

Washington, július 12. A szenátus külügyi bizottsága 12 szavazattal 11 ellenében elvetette a semlegességi törvény módosítására vonatkozó Roosevelt-féle javaslatot, illetve úgy döntött, hogy azt csak a januári ülés-azonon veszi tárgyalás alá. Az államfőnél, bír szerint, ez a döntés kellemetlen benyomás és csalódást okozott.

Ugyanakkor Washingtonból jelentik, hogy Roosevelt elnök Machnuth-ot, a Fülöp szigetek főbiztosát kinevezte a Szövetségi Tár-sadalombiztosító Iroda vezetőjének. Egyes körökben ezt a kinevezést úgy tekintik, mint Roosevelt olyan értelmű elhatározását, hogy nem akarja magát harmadszor is jelöl-tetni az államfői tisztségre. Ezért maga helyett olyan demokrata személyt jelöltet, akit alkalmasnak tart a maga által alkotott mun-kaügyi szabályzat további fenntartásának ne-

héz feladatára, illetve akinek személyében biztosítékot lát arra nézve, hogy az Egyesült Államok államvezetése a Rooseveltt által le-fektetett elvek mellett kitart.

Washington, július 12. Roosevelt elnök a tegnapi sajtóértekezleten a megjelent újsá-gírók előtt kijelentette, hogy a semlegességi törvény megszavazásának további halogatása rendkívül súlyos kihatással lehet a nemzet-közi helyzetre, miért is fontosnak tartja, hogy úgy a szenátus, mint a kongresszus mihamarabb kedvezően döntsön ebben a rendkívüli horderővi kérdésben.

Hull külügyi államtitkár ezután azt a kije-lentést tette az újságírók előtt, hogy az amerikai kormány továbbra is sürgetni fogja úgy a szenátusban, mint a kongresszusban a semlegességi törvény mihamarabbi megsza-vazását.

A semmitőszék elvi jelentőségű döntése az olasz diplomás orvosok ügyében

Államvizsga nélkül is érvényvel bírnak az olasz diplomák

Uj, július 12. Lapunk hasábjain több alkalommal foglalkoztunk a volt Goga-kormány ama törvényrendeletének követ-kezményeivel, amely az összes külföldön szerzett orvosi és gyógyszerész diplomák felülvizsgálását rendelte el. Ismertes hogy a felülvizsgálás végrehajtására a kormány két bizottságot nevezett ki, amelyben két orvoson, egy gyógyszerészen kívül elnöki minőségben egy-egy táblabíró is helyet foglalt. A bizottságok munkája rendkívül lassan haladt. Végül is az összes külföldi diplomák átmentek a bizottság kezén, amely főleg az olasz diplomás orvosok és gyógyszerészek diplomájára: egyenjogusá-gát kifogásolja, ame nyiben véleménye szerint ezen orvosoknak és gyógyszerészek

nek annak idején olasz államvizsgát kel-lett volna tenniük, vagyis meg kellett vol-na szerezniük az Olaszországban való gya-korlás jogát is. A bizottságok elnökei, akik az ilfovi tábla legkiválóbb jogászai közül kerültek ki, mindenkor különvéle-ményt jelentettek be a szavazattöbbséggel hozott döntésekkel szemben. Ezek a dön-tések több, mint háromszáz orvos gyakor-lati jogát vonták meg. Tekintettel arra, hogy a döntés felsőbb fórumnál való meg-támadása még nem járt a döntés végrehaj-tásának felfüggesztésével, az a veszély fe-nyegette ezeket az orvosokat, hogy máról-holnapra megvonják működési jogukat és elvesztik egzisztenciájukat.

Az érdekelték a semmitőszékhez fordul-

tak felfolyamodással a bizottság döntései ellen, mint az egyetlen és utolsó fellebbe-zési fórumhoz. A semmitőszék július 5-re tüzte ki egy Bukarestben és egy Iasiban egyenjogusított olasz diplomás orvos ügyé-nek tárgyalását. Az orvosok képviselété-ben Bentoiu volt igazságügyi államtitkár, Emil Ottulescu és Misu Weismann, az is-mert jogászok jelentek meg.

A semmitőszék harmadik szekciója több szöri halasztás után július 11-én hirdett elvi horderővi döntést az ügyekben és helyt adva a két orvos által benyújtott felfolyamodásnak, megállapította, hogy az olasz egyetemek által kibocsátott diplomák teljes érvényvel bírnak az olasz államvizs-ga híján is, minthogy csak annak kellett ezt a vizsgát kiállania, aki Olaszországban kívánt orvosi vagy gyógyszerészi prak-szist folytatni.

A zsíros homlok

Nyáron a faggyumirigyek fokozott mű-ködése folytán igen gyakori, hogy az arcnak csak egyes részei zsírosak. Ilyen esetben kitünő szolgálatot tesz az arc zsirtalanítására a SULFAMYL-puder.

A semmitőszék elvi döntésének igen nagy jelentősége van és általános meg-nyugvást váltott ki orvos körökben, mert elhárította háromszáz orvos feje felől a ve-szélyt és nyugvópontra juttatta a diplo-marevizio sok nyugtalanságot kiváltó kér-dését.

Egyre nagyobb arányokat öltenek Amerikában a sztrájk-mozgalmak

Texasban 11 gyár munkásai szüntették be a munkát

Washington, július 12. Az amerikai mun-kások sztrájkmozgalmi egyre nagyobb ará-nyokat öltenek. Tegnap a General Motors gyártelepein újabb véres összetűzés volt a sztrájkoló munkások és a sztrájkőrök kö-zött. Előbbiek meg akarták akadályozni, hogy

a sztrájkőrök behatolhassanak a gyárba, ami természetesen nem ment súlyos inciden-sek nélkül. Ujabb jelentések arról számolnak be, hogy Texas államban 11 gyár munkásai szüntették be a munkát és más gyárakban is várható a munkások munkabeszüntetése.

Dr. Vajda Istvánt választották meg a nagyváradai kongresszusi hit-köztség rabbijává

Dr. Kecskeméti Lipót örököse mindössze huszonhét éves, kitünő hebraista és kiváló hitszónok

Oradea, július 12. A nagyváradai kongresz-szusi hitköztség képviselőtestülete kedden este 7 órákor rabbiválasztó gyűlést tartott, ame-lyen a 101 képviselőtestületi tag közül 92-en jelentek meg. Két pályázó között kellett vá-lasztani, a dési dr. Schönfeld Miklós és dr. Vajda István váradai származású fiatal rabbi között. A választást élelnek propaganda előzte meg mindkét részről. A titkosan lezajlott rabbiválasztás eredményeként dr. Vajda Ist-ván lett a nagyvárú dr. Kecskeméti Lipót lel-kézi székének örököse.

A 92 szavazat közül 51 esett dr. Vajda Istvánra, akit egy évi ideiglenes jelleggel

választottak hitoktató rabbinak. A beiktatás a közeljövőben fog megtörténni.

Dr. Vajda István mindössze 27 éves. Apja, Vajda Géza váradai kereskedő, az ortodox hit-köztség tekintélyes tagja és a Mizrachi cio-nista mozgalom régi lelkes hive. A fiatal pap különböző erdélyi jesivákon nyerte tal-mudi kiképzését, majd Németország teológiai főiskoláin tanult. Egyike az országgrész leg-jobb hebraistáinak. Jól bírja a román nyelvet, a németet, magyart és franciát és jeles hit-szónok.

Dr. Vajda István a váradai kongresszusi hit-köztség ötödik rabbija.

Nagy visszhangot keltett Angliában az idegenek Felső-Tirolból való kiutasítása

Csak ruháikat és kisösszegű pénzt vihetnek magukkal a ki-utasítottak

London, július 12. (Rador.) Az idege-neknek Felső-Tirolból való kiutasítása nagy visszhangot keltett az angol sajtó-ban, amely aggodalmát fejezi ki, annál is inkább, mert nem lehet tudni, milyen cé-lokat szolgált az intézkedés. A katonai jel-legű magyarázatok, amikre hivatkoznak, nem elégítik ki az angol lapokat, melyek hangoztatják, hogy az amerikaiakat nem érinti a kiutasítási rendelkezés.

A Daily Express kiemeli, milyen súlyo-san érinti a kiutasítottakat az a megszo-rítás, hogy csak ruháikat és kisösszegű pénzt vihetnek magukkal. Ez annyit je-lent, hogy minden vagyon tárgyukat el kell adniok és az ellenértéket is Olaszország-ban kell hagyniok.

Róma, július 12. A Stefani ügynökség a következő hivatalos jelentést közli: „A bel-ügyminisztérium szigorú intézkedéseket fo-

ganatosított az Adige folyó felső folyásának környékén megtelepedett idegenek ellen. Ezek az intézkedések katonai és politikai természetűek. A belügyminisztérium jelen-tést kapott az államrendőrségtől a Bolzano-tartományban megtelepedett bizonyos nyu-gati nemzetek állampolgárainak tevékeny-sége felől. Kötelezték az összes időlegesen megtelepedett idegeneket, hogy azonnal hagyják el az ország területét, vagy költöz-zenek az olasz királyság más részeibe. El kell, hogy hagyják ezt a vidéket az Olaszor-szágban véglegesen megtelepedett idegenek is. Ezeknek bizonyos haladékat adnak, hogy ügyeiket rendezzék. Egyes külföldi államok követeli, mint amilyen Franciaország, Svájc és Anglia, nem jelentettek be tiltako-zást a külügyminisztériumban, hanem csak bizonyos magyarázatokat kértek a rendelke-zés által teremtett helyzettel kapcsolatosan. A külügyminisztériumi államtitkár megadta a szükséges felvilágosításokat, amelyeket az illető kormányok ügyvivői tudomásul vettek.

AZ IMPOTENCIA legyőzhető RETON TABLETÁKKAL

EGY TUBUS ÁRA LEI 121

Nyolchavi elzárásra ítéltek Liciu, volt bukaresti táblai fő-elnököt

Bucuresti, július 12. A romani törvényszék nyolc hónapi elzárásra és 30 ezer lej kár-térítés megfizetésére ítélte Liciu volt bucu-resti táblai főelnököt, akit azzal vádoltak, hogy halált okozó súlyos testisértezt követett el szolgálja ellen.

SPORT

Jól szerepeltek a Kadima versenyzői a kerületi bajnoki teniszversenyen

A férfi egyesben ezúttal is Ungár (Kadima) lett első, a férfi párosban az Ungár-Barta Kadima-pár

Timisoara, július 12. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap fejezték be Temesváron a kerületi teniszbajnoki versenyt, amely igen jól sikerült. A versenyen jórészt az összes a kerülethez tartozó versenyzők résztvettek. A verseny férfi egyes számában ismét a Kadima kitűnő versenyzője, Ungár lett első, míg a férfi párosban az Ungár-Barta pár ugyancsak a Kadimának szerezte meg a habért. A verseny eredményei a következők:

Férfi egyes: 1. Ungár Kadima, 2. Wiler Lugos, 3. Hegyi ILSA és Albert Gloria. A döntő eredménye: 6:3, 6:2, 6:4.

Női egyes: 1. Buchwald TC Delta, 2. Dombora Gloria, 3. Görög Electrica és Albertné Gloria. A döntő eredménye: 6:3, 6:2.

Férfi páros: Ungár-Barta Kadima, 2. Farkas Hellas-Albert Gloria, 3. Craznic-Kuszalik Gloria és Fromm-Willer Lugos. A döntő eredménye: 8:6, 6:2, 6:1.

Vegyes páros: 1. Buchwald TC Delta-Farkas Hellas, 2. Albertné Gloria-Fromm Lugos, 3. Dombora-Albert Gloria és Irgl-Margittai AAC. A döntő eredménye: 6:2, 6:0.

Női páros: 1. Buchwald TC Delta-Albertné Gloria, 2. Craznic dr-né-Dombora Gloria, 3. Irgl-Weichelt AAC és Görög-Hladik Electrica győzött Tunei UDR ellen a döntőben, a női egyesben pedig Görög Electrica győzte le Hladikot.

A másodosztályú férfi egyesben Buding Electrica győzött Tunei UDR ellen a döntőben, a női egyesben pedig Görög Electrica győzte le Hladikot.

A másodosztályú férfi párost az AKE Szumerey-Kardos pár nyerte meg. Az ifjúsági férfi egyet Weber Kadima nyerte Kados AKE ellen.

A gyermekversenyben első Hutl, második Craznic Titi Gloria. Döntő: 6:0, 6:2.

A verseny kifogástalan rendezése Dabici Ioachim kerületi kerületi szövetségi elnök érdeme. A nyertesek szépkitvíteli éremdíjazásban részesültek.

Mi újság a sportvilágban?

Bordeauxban az amerikai és francia teniszoroszágok közti versenyt játszanak. Az eddigi eredmények közül meglepetésnek számított Cochet győzelme Budge felett. Eredmények: Ramilton francia-Tilden amerikai 6:4, 8:6, Cochet francia-Budge amerikai 6:3, 5:7, 7:5, Budge, Vines-Cochet, Ramilton 6:2, 6:2. Franciaország tehát 2:1-re vezet.

Az Északi Labdarugóliga kedden este rendkívüli ülést tartott, melyen foglalkozott a Tordán vasárnap lejátszott Cement-Bistrița ligaselejtező ellen beadott óvásokkal. A liga elnöksége két óras tanácskozás után a Bistrița óvását elutasította és a Cement-CFR ligadöntőt csütörtökre Kolozsvárra tűzte ki. A liga bíróbizottsága a csütörtöki mérkőzés vezetésére dr Russut, határbíróknak pedig dr Stancu-t és Raabot küldte ki. A ligadöntő vasárnap lesz Kolozsváron a mérkőzés győztese és a Barkochba csapata között.

Az augusztus 20-ra kitűzött angol-német atlétikai viadalt az angol atlétikai szövetség váratlanul lemondta.

Bucuresti jelentés szerint a Venus futballcsapatát rövidesen egy igen neves külföldi labdarugóval erősítik meg.

A labdarugószövetségben tervezet készül, amely szabályozni kívánja a labdarugók fizetését. Eszerint a legkisebb havi fizetés, amit egyesületétől egy szerződéses labdarugó kaphat 1000 lej lenne, a legnagyobb 8000 lej. A kérdésben a Consiliul Federal fog dönteni, amely a közeljövőben tartja ülését.

Fordítások bármely nyelven, másolás, dr. Mandel Fordító Iroda, Memorandumul 24. Telefon: 16-37.

MUTARI LOCO
SI IN PROVINCIA
RIMOCI INTREPR. DE TRANSPORT CLUJ
BIROU VSAVIL. CU GARA. PIATA GARI 9. TEL. - 3509.
MAGAZIN GARAJ SI LOCUINTA STR. GARI 9. TEL. - 3025.

KORSZAKALKOTÓ HATÁROZAT...

Az Állami Sorsjáték nyereményei ezután nem fizetnek adót

Ez a hír valószínűleg látszik és mégis így fog történni.

JULIUS 15.-én amikor a 20 sorsjáték I. osztályának a húzása lesz, a játékosok a nyeremények teljes összegét fogják kézhez kapni, minden adó levonása nélkül.

Ne mulassza el megállapítani, milyen nagy mértékben emelkedett a **KÖZÉPNYEREMÉNYEK** száma az új tervezet értelmében.

Ne mulassza el az alkalmat, hogy milliomos lehessen, hogy az utolsó napok torlódsától megszabaduljon, keresse fel még ma kedvelt sorsjegyrudáját és

VÁSÁROLJON SORSJEGYET A JULIUS 15.-IKI A HUZÁSRA.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 20 lej. Allástkeresők, üdülőhelyek és fürdők hirdetései, továbbá elveszett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csakis előrefizetés mellett közölünk. Jelígis levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portózott leveleket továbbítunk.

Csucsán olcsón nyaralhat, ötszöri étkezés, orth. kóser penzió 130 lej. Weisz Benóné Ciucea, jud. Cluj.

Jobb körökben bevezetett házasságközvetítők adják le címüket „Sadchen” jelígre a kiadóba.

Kiadó üzlethelyiség. Filipescu 2.

Izletes kóser koszt kapható úgy rendez, mint diétásoknak a dr Lengyel szanatórium kóser konyhájában jutányos árban. Str. Goidu 1. Manduláné.

Kiadó 2 szobás összkomfortos és 2 szobás konyhás lakás kertes házban. Str. Căpitan Ignate 2 (Matei Basarab sarok). Bővebbet: „Folio” cég, Str. Regina Maria 16. Telefon 12-25.

Benőülés céljából keresek 40-45 év körüli vallásos, érzelmi, korrekt és intelligens zsidó embert. Egzisztencia biztosítva. Leveleket „Utazó” jelígre a kiadóhivatal továbbít.

Francia nyelvszakos egyetemi hallgatót tanítás ellenében koszt-lakást keres zsidó családnál. Címét a kiadóba kér.

Bajamaren, központban, évtizedes, jól bevezetett detailizált és elsőrendű engross vevőkörrel rendelkező pékműhely, komplett felszereléssel, motoros dagasztógéppel, jelenleg is üzemben, bérbeadó. Megkereséseket „Sütőde” jelígre a kiadóhivatalba kérünk.

Utlevél ügyben (a katonai iratok megszerzésére, vagy a kérdés bármilyen más ágazatára vonatkozólag) jogtanácsot és szakszerű utmutatást ad specializált ügyvéd. Válaszbélyeggel ellátott levelekre részletesen és kimerítően válaszolok. Leveleket „Utlevél” jelígre az Uj Kelet fiókiadóhivatala Oradea, Str. Millerand 4 továbbít.

Románul, magyarul és németül beszélő, jobb házból való ort. izr. leány bármilyen állást keres. „Arva” jelígre a kiadóba.

Akcidenc nyomda, Josef Anker et Söhne amerikai típusu gép, használt állapotban, elsőrendű külföldi anyaggal, 60 centiméteres héblis vágógéppel, családi okok miatt eladó. Leveleket „Nyomda” jelígre az Uj Kelet fiókiadóhivatala Oradea, Str. Millerand 4 továbbít.

Angol és francia nyelvű tanár, külföldön képesített, nagy gyakorlattal, modern módszerrel, csak az illető nyelven órákat ad. Biztos eredmény. Érdeklődni: Josif Ronet, Str. I. G. Duca 1. I. em., ajtó 2.

Orakönyvelést, könyvek felfektetését, könyvelési restanciák feldolgozását vállalja könyvszakértő. Cím a kiadóban.

Foto-Artist Friedmann gyermek fényképész. Cluj, Str. Reg. Maria 46.

Elegáns balkonos butorozott szoba fürdőszobával kiadó. Izletes házikoszt kapható. C. Reg. Ferdinand 59. sz. I. 6.

Könyvkötészeti munkákat zselészen és olcsón készít a

GLORIA
könyvkötészet

Tulajdonos: MARK LAZAR.

CLUJ, Piața Unirii 2.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A kolozsvári mozgószínházak a nyári hónapokban az előadásokat hétköznapokon 5, 7, 9 órákor, szombaton és vasárnap 3, 5, 7, 9 órákor kezdik.

A THALIA PREMIERMOZGÓ MUSORA

Egész héten nagy kettős sláger műsor: I. Arzene Lupin kalandjai. A betört királyának szenzációs premier filmje. II. Szivek csalógnya. Deanna Durbin világhírű operettje. Műsor előtt a legújabb Fox és Metro híradók és színes trükkfilm. Előadások kezdete 5 órákor, szombaton és vasárnap 3 órákor.

A CAPITOL MOZGÓ MUSORA

Premierfilm! Carneval királynője. Főszereplő: Sonja Henie, aki ebben a filmjében élt el művészetének csúcspontját. A film előtt: Uj Paramount világhírű, szenzációs eseményekkel!

A SELECT MOZGÓ MUSORA:

Becsületrend. Főszereplők: Paul Muni, Miriam Hopkins. Az édes anyaföld és Pasteur filmek főszereplőjének alakítása. Műsoron kívül a legújabb Paramount híradó. Előadások kezdete hétköznapon 5.20, szombat és vasárnap 3.20.

A ROYAL MOZGÓ MUSORA:

Mickey Rooney, 1939-es év legnagyobb befizetettje, „A fiuk városa” felejthetetlen sztárjának legújabb alakítása: Lord Jeff. Pasternak: Freddie Bartholomew. A bilincselő cselekmény egy tengerészeti akadémián játszódik le. Zene, tánc, komikum.

AZ URANIA MOZGÓ MUSORA:

I. A legújabb Román híradó. II. A fegyver. Egy ártatlanul elítélt ember regénye. Eredeti felvételek az amerikai börtönökéből. Fősz.: John Howard, Jean Parker. III. Ördögös igazság. Zenés vígjáték. Fősz.: Irene Dunne, Cary Grant. Előadások kezdete hétköznapon 5.20, szombaton és vasárnap 3.20.

RIO MOZGÓ MUSORA:

3, 6 és 9 órákor Clujon utoljára: I. Az édes anyaföld. Paul Muni és Luise Rainer legnagyobb alakítása. II. Te vagy az én szerencsém. Benkes, zenés operett. Fősz.: Benjamino Gigli. III. Híradó. Kív. műsorunk: I. Ha én király lennék. II. A hetek szövetsége.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, július 13.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvos tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezsek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezsek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Felolvasás. 19.17: Karéne. 19.45: Felolvasás. 20: Táncczene. 21: Rádiózenekar. Helta szopránénekés közreműködésével. Német művek. 22: Hírek. 22.15: Alexandrescu Aurél tenorénekés. 22.35: Táncczene. 22.45: Hírek. 23.30: Román-angol Angliának. Majd: Hírek közvetítése külföldről német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Jeruzsálem, Délután 1.30: Pontos idő, hírek. Zene. 2.20: Hírek angolul. 5: Hangverseny. 5.30: Héber nyelvtanítás. 6: J. Lavin nyelvészeti előadása. 8: Dr P. Kauffmann földrajzi előadása. 8.15: Pontos idő, időjárás hírek héberül. 8.30: Hangverseny. 9.45: Pontos idő, időjárás, hírek angolul. 9.46: Könyvnyit.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezsek. 11: Hírek. 13.10: Katonazene. 13.40: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 17.15: Előadás a gyógyforrásokról. 18.10: Felolvasás. 18.40: Hanglemezsek. 19: Beszélgetés a helsinki olimpiai attaséval. 20.15: Hírek. 20.25: Illosvay énekegyüttes. 20.54: Petőfi és Ady versek. 21.10: Budapesti Hangverseny Zenekar. 22.40: Hírek. 23: Zongora, hegedű és gordonka hármass. 24: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Műfajilag bizonyított könyvek, mert sem regénynek, sem regénymondható. A műfajban a könyv mögött áll; egy kisebb családnak és ötöten pontos lélek belső drámává alakítjuk benne, olyan szokatlan részletességű tárgylagosságra törekvően, mint a feltűnően szokatlan Számunkra, örök számára, különös dokumentumokat tartalmazó lélek köntösűségét, élményes csendülést az érzelmi vonatkozásait szociológiai olvasót.

Önvalószínűsítés, nemes tárgyilagosság, kisebbségi nép értelem és egyben.

Nem szórakoztat, hanem, illetve abban ahogyan azt közzétesik. Mégis elményt élénk a szerző a művelemből a „más” kibontakozik.

Tanulságos könyv hangoló és mégis távlatokat nyit, vigasztal, de ember.

Stilusa leszűrt, töpölygő; olyan stílus embert mutatja meg a lelkiismeret nem amint a sors új esztétika s a felhangzó szomszjasan várja a f.

Szemlér Ferenc abban a meggyűlölet fel, mely az öntudóját, a megalázottaké, akik a megválasztottabb voltak hordozómon vannak.

A könyvet az „E” ki, igen izlése kiáll kereskedésben kapható. Józsa Béla: Petőfi nagy magyar fordulója alkalmából adott ki, amelyben Petőfi portréját festi és közvetlenséggel, tosan folyik Petőfi hamisítása, amikor versei indexre vannak könyve időtől hat.

Józsa érdekesen dalmi hátteret, an gniúza merészen belőle, hogy Petőfi, nyire másképpen éri mint az örök reaktív felháborodással ut szemlitzmussal és a kisebbségek: a romány elnyomását.

Milyen Gyula post most Józsa Béla igaz szerényen eszközözgel — Petőfi igazját meggrajzolni.

Nyugodtan állith az erdélyi magyar került azt a Petőfi csak korának leg — szemben a kor pe embere is, akinek aktuálisabbak, mint.

A kis könyvet adta ki és mindenható.

Kis László: Öt módra megjelenő, zadó” verskötetek.

Kis László, elő verskötetet, melyet Marosvásárhelyen.

Nem kiforrott, fogó, széles skálájú költő szava szótól, de amit mond, az, az agy és az é.

S ami még ennél tömör, új szóképesség versei szerencsés „halos” hányivettség titánjának sajátja.

IRÓK ÉS IRÁSOK

Szemlér Ferenc: Más csillagon

Műfajilag bizonytalan mű a Szemlér Ferenc könyve, mert sem regénynek, sem életrajz-regénynek, sem regényes önéletrajznak nem mondható. A műfaj bizonytalanságát azonban a könyv mondanivalójának pozitívuma pótolja; egy kisebbségi sorba süllyedő magyar családnak és magának a költőnek szé. dítően pontos lélekrajzát, egy külső dráma belső drámává alakuló mesteri leírását találjuk benne, olyan eredetien, olyan elédigi szokatlan részletességgel, szinte tudományos tárgyilagosságra-törekvőben, ami belletristáknál feltűnően szokatlan.

Számunkra, örök és kettős kisebbségiek számára, különösképpen érdekes és értékes dokumentumokat tartalmaz ez a könyv. A kisebbségi lélek komplexumát, alacsonyabbrendűségi érzését, élni akarását olyan tisztán, mélyen csendülően fejezi ki az író, hogy tul az érzelmi vonatkozásokon — a kisebbségi élet szociológiájának határáig viszi el az olvasót.

Önvallomásainak leplezetlen őszintesége, nemes tárgyilagossága, amellyel a többségi és kisebbségi nép erőnyeit és hibáit felvázolja; művészi és egyben tudományos értékű.

Nem szórakoztató könyv a „Más csillagon”, illetve abban az értelemben nem az, ahogyan azt köznapri vonatkozásban értelmezik. Mégis élményt adó érdekességgel tárja elénk a szerző a mult fényét és a jelen ködét, amelyből a „más csillag” flórája, levegője kibontakozik.

Tanulmányos könyv, magunkra ébresztő, lehangoló és mégis biztató, mert történelmi távlatokat nyit, vigaszt csendit és egyben szigorúan, de emberségesen bírál.

Stilusa leiszirt, tiszta, nyugalmasan hőmpolygó; olyan stílus ez, mely valóban az embert mutatja meg, a maga tépelődéseivel, a lelkismeret nehéz batyujával a hátán, amint a sors új és bizonytalan országutjait rója s a felhangzó nagy és új kérdésekre szomjasan várja a feleletet.

Szemlér Ferenc sötétlenlátása végül is abban a megnyugtató optimizmusban oldódik fel, mely az öntudatos elnyomottak örök sajtója, a megaláztatottak és megnyomorítottaké, akik a megváltás hitének mindig inkább voltak hordozói, mint azok, akik hatalmon vannak.

A könyvet az „Erdélyi Enciklopédia” adta ki, igen izlées kiállításban és minden könyvkereskedésben kapható.

Józsa Béla: **Petőfi és a szabadságharc.** A nagy magyar költő halálának 90-ik évfordulója alkalmából Józsa Béla kis füzetet adott ki, amelyben Petőfinak, a forradalmárnak portréját festi meg értékes tömörséggel és közvetlenséggel. Ma, amikor szinte tudatosan folyik Petőfi igazi arculatának meghamisítása, amikor legszebb, legemberibb versei indexre vannak téve: Józsa Béla kis könyve üdítően hat.

Józsa érdekesen rajzolja fel azt a társadalmi háttérrel, amelyből Petőfi forradalmi géniusza merészen kibontakozott. Megtudjuk belőle, hogg Petőfi, a lángoló magyar, meny nyire másképpen értelmezte a nacionalizmust, mint az örök reakcionáriusok; milyen mély felháborodással utasította vissza az antiszemizmust és a régi Magyarországon élő kisebbségek: a románok, a tótok, a szerbek elnyomását.

Ellyés Gyula pompás Petőfi-könyve után most Józsa Béla igyekszik — persze sokkal szerényebb eszközökkel és írói felkészültséggel — Petőfi igazi politikai és emberi portréját megrajzolni.

Nyugodtan állíthatjuk, hogy célját elérte: az erdélyi magyarjku tömegek számára sikerült azt a Petőfit megmutatnia, aki nemcsak korának legnagyobb költője volt, de — szemben a kor politikusaival — legnagyobb embere is, akinek eszméi ma talán sokkal aktuálisabbak, mint 1848-ban voltak.

A kis könyvet a „Munkás Athaeneum” adta ki és minden könyvkereskedésben kapható.

Kiss László: **Önmagam ellen.** A gombamódra megjelenő, tehetségtelenségtől „duzzadó” verskötetek tömkelegében üdítően hat Kiss László, elédigi ismeretlen név költő verskötete, melyet „Önmagam ellen” címmel Marosvásárhelyen jelentetett meg.

Nem kiforrott, nem is tulságosan mélyre fogó, széles skálájának éppen nem mondható költő szava szól hozzánk e verseken keresztül, de amit mond, az eredetien hangzik, a szív, az agy és az érzékek mélyéből tör elő.

S ami még ennél is fontosabb: nyelve izes, tiszta, új szóképek akadnak benne s általában versei szerencsésen nélkülözik azt a „fiatalos” hányvetiséget, mely korunk egyes ifjú költőjainak sajtója.

Persze: Kiss László sem mentes modorosságoktól, dagálytól, amelyet akart homályosság köde dagaszt, de általában igazul beszél, spontán, megkapó dikcióval.

Különösen leíró művésze erőteljes, plasztikus; hangulati elemeket éppugy magába

foglaló, mint festői látáskészséget:

„Fakó fal. Fuldát langy-meleg ülépszik a cérna-lécre és kifoly a gyanta. A téglarések szemüket mecsztik, dús pupillák — akár a tők, nyaranta.”

Kiss László első jelentkezése kétségenkívül biztató, mindenestre felülálló az átlag- és féltehetségek nivóján. Ha fejlődése nem áll meg, ha önfegyelme erősödni és érzelmevilága gazdagodni fog, úgy még szép és értékes verseket várhatunk tőle.

Salamon László

KÖZGAZDASÁG

A nemzetgazdasági miniszter Bucuresti részére a mintavásárok intézményesítését tervezi

Az állam érdekeltségében részvénytársasági alapon fog megalakulni a mintavásárokat rendező intézmény

Bucuresti, július 12. A nemzetgazdasági minisztériumban most tanulmányozzák azokat a tervezeteket, amelyeket a Bucurestiben évenként rendezendő mintavásárok intézményesítésére készítettett a nemzetgazdasági miniszter.

A Bucurestiben évenként rendezendő mintavásároknak terve nem új, az eddigi megvalósítását főleg az a körülmény hátráltatta, hogy az eddigi Romániában rendezett mintavásárok majdnem mindegyike deficités volt és ugyancsak deficités a környező államok fővárosaiban rendezett mintavásárok is. Mivel így évenként visszatérő deficitekkel kell számolni, a terv megvalósítása késett. Minthogy a deficitekkel szemben külkereskedelmi és idegen forgalmi okokból, mégis nagy nemzetgaz-

dasági érdekek fűződnek a mintavásárok rendezéséhez, a nemzetgazdasági miniszter az állami költségvetés keretein belül megfelelő szubvencióval akar gondoskodni a deficitek fedezetéről.

A nemzetgazdasági miniszter előtt több terv van. Legösszegebb az a terv, mely az intézményt részvénytársasági alapon akarja megszervezni, amely részvénytársaság részvénytöbbségét az állam jegyezné le. Ez a részvénytársaság rendezné évenként a mintavásárokat és ez a részvénytársaság kapná a tervezett szubvencióit is. Bujoiu nemzetgazdasági miniszter a vonatkozó törvényjavaslatot még a nyár folyamán el akarja készíttetni, hogy a szervező munkálatok mielőbb megkezdődjenek.

Capitol Mozgó!

MA PREMIER!

SONJA HENIE

A jégtündér tüneményes filmje:

Carneval királynője

Két diák elragadó szerelmi regénye.

A film előtt: Uj Paramont világhíradó, mely a legujabb szenzációs eseményeket hozza

A Gyáriparosok Szövetségének új vezetősége

Bucuresti, július 12. A Romániai Gyáriparosok Szövetsége (UGIR) ezévi rendes közgyűlését vasárnap tartotta meg Bucurestiben **Chr. Penescu Kertsch** volt államtitkár elnökléte alatt, amelyen nagyszámúban vettek részt a romániai gyáriparosok. A napirend letergyalása után sor került a tisztikari választásokra, amely alkalommal az erdélyi gyáriparosok közül a következők kerültek be az UGIR vezetőségébe: A központi tanács tagjai lettek: Diamant Izsó, Besa Eugen, dr. Böszörményi Sándor, dr. Icob Adrian és Vajda István Kolozsvár, dr. Weiser Artur Nagybánya, Lázár Simon Torda és dr. Szirmai László Nagyvárad az UGIR kolozsvári körzetének képviselőjében, Acht Tivadar, dr. Baltescu Ioan, C. Besa mérnök, Lend-

vai Jenő és dr. Tolnai János Temesvár, Oscar Braneanu Lugos és Calinic Stefan Zsombolya, mint a Bánáti Gyárosok Szövetségének képviselői, továbbá Fr. Copony, Karl Ganzert Brassó, S. Dachler mérnök, Fritz Fabritius mérnök, dr. Herzog Ottó és Pante Leonard Nagyszében, H. Karlos Medgyes, akik a Brassóban székelő Erdélyi Gyáriparosok Szövetségét képviselik, továbbá Aradról Mateescu Stefan mérnök és Comsa Emanoil, valamint dr. Róti György Marosvásárhelyről. Az új központi tanács hétfőn tartotta meg első ülését, amelyen **Christache Penescu Kertsch** mérnököt választották meg az UGIR elnökévé, az elnökök közül pedig Erdélyből **Diamant Izsót** és bánági tag-Az igazgatótanács erdélyi és bánági tagjai lettek: dr. Baltescu Ioan, dr. Böszörményi Sándor, Dachler mérnök és Voina Dumitru. A választások után a központi tanács kiegészítésére került sor. A koalíciók révén még a következő erdélyi és bánági nagyiparosok kerültek be az UGIR országos képviselői szervébe: A. Biss mérnök Beszterce, dr. Csáki Vilmos, Deutsch Ottó Medgyes, dr. Krausz Mór, Montag Imre Sepsiszentgyörgy, Rieger Richard mérnök és Sebei Izsó az Erdélyi Gyáriparosok Szövetsége képviselőjében, Bechtold Gusztáv, dr. Hatigeanu Eugen, Ion Martalogo mérnök, P. Schapira, Munteanu Eugen mérnök és Vigyázó László mérnök Kolozsvár, Princz Armin Szatmár, Steiner Jenő Nagyvárad, mint az UGIR kolozsvári körzetének képviselői, **Bozsák Ferenc**, Attilio Fossati, dr. I. Glück, dr. M. Lind-

ner és Prochaska Ede Temesvár, Sladek Albert mérnök Lugos és M. Undisa Zombolya, mint a Bánági Gyárosok Szövetségének képviselői, dr. Rácz Sándor és Serbanescu Demeter mérnök Aradról, dr. Lakatos Sándor és Kemény György báró Marosvásárhelyről.

Uj árak, amelyek kompenzációs uton exportálhatók. A Hivatalos Lap hétfői száma közli azt a kormányrendeletet, mely lyel a kormány kibővítette a kompenzációs uton exportálható listáját. A rendelet szerint a következő vámtarifatételek alatt szereplő árak exportálhatók kompenzációs uton: 1075, 1076, 1073, 1074, 1125, 1144, 1158, 1159, 1181, 1183, 1197 és 1455. A rendelet azonnal életbe lépett. Ugyanezen Hivatalos Lap közli azt a kormányrendeletet, amelyek alapján a nyári gyűnölcsök szintén kompenzációs uton exportálhatók, devizakvóta beszolgáltatás nélkül. Ezt a rendeletet lapunk egyik előző számában már közöltük.

A tanoncokat alkalmazó mérnökök is mesterkönyvet kötelesek váltani. A munkaügyi miniszter rendeletet adott ki, melyben a tanoncokkal dolgozó mérnököket mesterkönyv hiáltására kötelezi. A rendelet hivatkozik arra, hogy az ipartörvény értelmében a mérnökök, oklevelük alapján, mint kisipari műhelyek tulajdonosai is működhetnek, anélkül, hogy mesterkönyvre lenne szükségük. Az új rendelet közli, hogy ezek a mérnökök viszont tanoncokat csak abban az esetben szerződtehetnek, ha mesterkönyvet váltanak. Ertesülésünk szerint a munkamara a mesterkönyvet a mérnöki oklevél felmutatása esetén minden további eljárás nélkül kiadja.

A Fekete tenger vidékén tett látogatást a német mezőgazdasági bizottság. Annak a német mezőgazdasági bizottságnak tagjai, amely már néhány napja az országban tartózkodik, látogatást tettek a Baragánon, ahol a juhtenyésztést tanulmányozták, majd pedig Dobruzsába és a Fekete tenger vidékére utaztak. A bizottság tagjai a következők: Dr. Moritz német földművelésügyi minisztériumi igazgató, dr. Brummenbaum, Küper, dr. Müller, Gärlach, dr. Shultze, dr. V. Hasselbach, dr. Ohnesorger és dr. Hellmann, mindannyian a német birodalmi ellátási bizottságban viselnek tisztséget.

Zürichi árfolyamok (Július 12.): Márka 178, holland forint 235.45, dollár 443.56, font 20.765, francia frank 11.75, olasz lira 23.34, szlovák korona 15.125, pengő 87, dinár 10, lej 3.25, zloty 83.50, belgas 75.375.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.52—143.59
font	662.40—672.75
palesztinai font	663.00—673.44
holland forint	75.14—76.31
svájci frank	31.38—32.36
francia frank	3.78—3.85
márka	40.50—41.50
pengő	25—27
csehkorona (Prága hivatalos)	4.68—4.77
szlovákkorona (Pozsony hiv.)	4.68—4.77
Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai szilárdabbak. Bucurestiben tegnap délig a következők voltak az árfolyamok alakultak ki:	
angol font, 30%-os szabadkvóta	1461—1480
angol font, 20%-os kvóta	1450—1455
angol font, 40%-os kvóta	960—970
dollár, 30%-os szabadkvóta	316.50
svájci frank, 20%-os kvóta	72
francia frank, 20%-os sz.-kvóta	8.45
francia frank, 30%-os kvóta	8.60
holland forint, 30%-os kvóta	164
belgas, 30%-os	54
svédkorona, 30%-os kvóta	82.59

A B) lista kompenzációs árfolyamai: font angol áruira — 1500 lej font más államok áruira — 1215 „ font angol gyarmatok áruira — 1210 „

A kongresszusi főválasztási bizottság közleménye. Timisoaráról jelentik: A kongresszusi főválasztási bizottság hivatalosan közli: „A kongresszusi választási szabályzat 19. A) paragrafusa értelmében a FVB közli, hogy a Hitachdut Barissia, a Brit Kibbucit és a Tora Umlacha listát letévő erdélyi cionista szervezetek hivatalosan bejelentették listájuknak összekapcsolását. (Listenkoppe-lung), vagyis ez a három lista az országos szavazatok összeszámolásánál egységes listának lesz tekintve az FVB-nál és mind a három lista az Erec Jiszrael Haovedet világlista erdélyi tartozékának tekintendő.”

Z-FILM ESZET

színházak a nyári hónapok hétköznapokon 5, 7, 9 vasárnap 3, 5, 7, 9 óra.

ERMOZGÓ MUSORA

kettős sláger műsor: Kalandjai. A betörési akciós premier filmje. Génya. Deanna Durban. Műsor előtt a legújabb híradók és színes ábrák kezdete 5 órakor, ábrák 3 órakor.

MOZGÓ MUSORA

királynője. Főszereplő: ebben a filmjében ér csúcspontját. A film mont világhíradó, színesek!

MOZGÓ MUSORA

repekben: Paul Muni. Az édes anyaföld és szereplőjének alakítása. A legujabb Paramontok kezdete hétköznapon vasárnap 3.20.

MOZGÓ MUSORA

és év legnagyobb felhő városai" fejfehetetlenbb alakítása: Lord Jeff. Bartholomew. A képmény egy tengerésznek le. Zene, tánc, ké-

MOZGÓ MUSORA

híradó. II. A fegyverelt ember regénye. Howard, Jean Parlier. Zene, zenés vigjáték. Cary Grant. Előadás hétköznapon 5.20, szomb-

MOZGÓ MUSORA

gon utoljára: I. Az édes Muni és Luise Rainer. társas. II. Te vagy az édes, zenés operett. Fősz. III. Híradó. Ha én király lennék.

MŰSOR

1939. július 13.

tmikus torna, rádióhíreseny, időtartási, orvosi és, időjárás, kulturális jelentés. 13.10: Döln: Sporthírek. 13.40: Hírek, időjárásjelentés, hanglezemek. 15: Hírek, Felolvasás. 19.17: Karasás. 20: Táncczene. 21: szopránénekes közreművek. 22: Hírek. 22.15: tenorének. 22.55: Hírek. 23.30: Román-ek közvetítése külföldi tv-n. Utána: Közlemé-

1.30: Pontos idő, hírek angolul. 5: Hangversenyoktatás. 6: J. Lavin. 8: Dr P. Kauffmann. 5: Pontos idő, időjárás, Hangverseny. 9.45: Pontok angolul. 9.46: Köny-

Torna, hírek, hangleme-Katonazene. 13.40: Hírek. 15.30: Hírek 17.15: asokról. 18.10: Felolvaszek. 19: Beszélgetés a sával. 20.15: Hírek. együttes. 20.57: Petőfi Budapesti Hangverseny. 23: Zongora, hegedű és Cigányzene. 1.05: Ed-

UJ KELET Legújabb hírek

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

A Condor-légió Danzigban
London, július 12. (Rador.) A News Chronicle danzigi tudósítója szerint kedden reggel a Spanyolországban harcolt Condor-légió 1200 tagja — katonák és repülők Danzigba érkezett.

Allensteinban több ismeretlen személy megtámadta a lengyel konzulátust

Varsó, július 12. A Havas jelentése szerint Allensteinban több ismeretlen személy megtámadta a lengyel konzulátus épületét és lelépték a konzulátus feliratát. Az épület portása értesítette a rendőrséget, amely megindította a nyomozást a támadók kézrekerítésére.

Megszűnt a moszkvai „Deutsche Zeitung“

Moszkva, július 12. A német távirati iroda a Moszkvában megjelenő Deutsche Zeitung megszűnéséről ad hírt. A lap élénk németellenes propagandát folytatott.

A szlovák néppárt főtitkára revizionizmust hirdet

Pozsony, július 12. „Ugy, ahogy a múltban függetlenségi jelszavak alatt harcoltunk, úgy kell most revizionista jelszavakkal harcolnunk“ — mondotta egy gyűlésen dr. Kirhbaum, a szlovák néppárt főtitkára. Holi szlovák képviselő ünnepélyes ígéretet tett, hogy az összes erőszakkal elszakított szlovákok rövidesen visszatérnek a szlovák állam kebelébe.

Enyhül a helyzet Palesztinában

Bucuresti, július 12. A „Tempo“ című lap figyelemreméltó cikket közöl a palesztinai helyzetről. Tudósítója megállapítja, hogy a palesztinai helyzet kezd tisztázódni és a békülékenység látható jelei mutatkoznak. Az angol hatóságok visszavonták az egyik gyalogsági brigád, amely Egyiptomba megy át. Magánértesülések szerint ez csak kezdete azon intézkedések sorozatának, amely a nyugalom helyreállításának nyomán fog bekövetkezni.

Párizsba érkezett a jugoszláv pénzügyminiszter

Párizs, július 12. Gyurovics jugoszláv pénzügyminiszter magán személyként Párizsba érkezett, de ebben a minőségben is alkalmat fog találni arra, hogy érintkezésbe lépjen a párizsi vezető tényezőkkel, így Bonnet francia külügyminiszterrel is.

Irak királya átutazott Szírián

Damaszkusz, július 12. Irak királya, az anyakirályné kíséretében, tegnap reggel átutazott a szír határon fekvő Abisamat helységén. A királyt a francia főkormányzó és a szíriai kormány képviselője fogadta.

Lemondott a cseh nemzeti szolidaritás pártjának elnöke

Prága, július 12. Hacha köztársasági elnök elfogadta Adolf Rubi lemondását a nemzeti szolidaritás pártjának elnökségéről. A köztársasági elnök ideiglenesen Josef Nebeskit bízta meg a párt ügyeinek vezetésével. Rubi lemondása állítólag a Der Neu Tag című lapban ellene megjelent vádakkal áll össze-függésben. A lap a volt elnököt korrupcióval vádolta meg.

Moszkva előbb katonai egyezményt akar kötni a nyugati hatalmakkal

Emitt ütközik nehézségekbe a megegyezés

London, július 13. A szerdán délután tartott londoni minisztertanács tudomásul vette Sir William Seeds jelentését a moszkvai tárgyalások állásáról.

Párizs, július 13. A francia sajtó behatóan foglalkozik a moszkvai tárgyalásokkal, amelyeknek kimenetelét egyes lapok pesszimistikusan ítélik meg. A Petit Parisien szerint a megegyezés azért ütközik nehézségekbe, mert az orosz kormány a politikai egyez-

mény megkötése előtt egy különleges katonai egyezmény megkötéséhez ragaszkodik. A Journal szerint Halifax külügyminiszter tegnap a minisztertanácsban nem túlságosan biztató referátumot adott a moszkvai tárgyalások állásáról. A Jour című jobboldali lap vélekedése szerint az angol-francia-orosz megegyezés létrejötte csak egy szerencsés véletlen műve lehet.

Olaszország megváltoztatja eddigi politikáját Angliával szemben

Igazságügyminiszterre neveztek ki Grandi londoni olasz követet

Róma, július 12. Dino Grandi, Olaszország londoni nagykövét, a személy okokból lemondott Arigo Solmi helyébe olasz igazságügyminiszterre neveztek ki.

Grandi római nagykövet visszahívását, illetve igazságügyminiszterre történt kinevezését római körökben úgy magyarázzák, hogy Olaszország megváltoztatja eddigi politikai magatartását Angliával szemben. Grandi

ugyanis az olasz-angol közeledés híve volt és komoly baráti kapcsolatokra tett szert Londonban. Miután Anglia megváltoztatta politikáját a tengelyhatalmakkal szemben, Olaszország is változtat a magatartásán. Valószínűleg olyan követet fognak kinevezni Londonba, aki szigorúan a tengelypolitika alapján áll.

URÁNIA MOZGÓ
Ma DUPLA műsor!

I. A legújabb román hirdető!

2.) A fegyenc

Egy ártatlanul elítélt ember regénye. Eredeti felvételek az amerikai börtönökből. Főszereplők:

John Howard, Jean Parker

URÁNIA MOZGÓ
Ma DUPLA műsor!

3.) Ördögös igazság

Zenés vigjáték! Tele szellemes fordulatokkal, gyönyörű rendezésben. Főszereplők:

Irene Dunne, Cary Grant

Előadások kezdete hétköznapon 5.20, szombat és vasárnap 3.20.

Az ir terroristák levegőbe akarták röpíteni a windsori királyi kastélyt

Szigoru intézkedéseket hoztak a terroristák ellen

London, július 12. Az angol minisztertanács behatóan foglalkozott az ir terroristák elleni intézkedésekkel. A minisztertanács elhatározta a nyomozó hatóságok számára felemelést, motozási joggal ruházzák fel a hatóságokat, a belügyminisztériumot pedig

felhatalmazták pótköltségvetési javaslat előterjesztésére, ezen akció kapcsán. A hatóságok titkos terrorista tervet lepleztek le. A terroristák a levegőbe akarták röpíteni a windsori királyi kastélyt és bombázni a Temse völgyét.

A japán követelés: Anglia jelentse ki magát semlegesnek a kínai-japán konfliktusban

Megegyezés a japán külügyminisztérium és a hadsereg képviselői között. Újabb három kínai kikötő ellen akarnak hadműveletet kezdeni a japánok

Tokió, július 12. (Rador.) A külügyminisztérium és a hadsereg képviselői megállapodtak abban, hogy Japán milyen álláspontra fog helyezkedni a külsőben álló angol-japán tárgyalásokon.

szándékukban áll három újabb kínai kikötő ellen hadműveletet kezdeni. Ezért arra kéri a kívülálló hatalmak polgárait és hajóit, hogy távozzanak Csuancseu, Tungshan és Csaoszen kikötőiből.

A Havas tudósítója szerint jólétesült forrásban kijelentik, hogy előfeltételként azt fogják kérni Angliától, nyilvánítsa magát semlegesnek a kínai-japán „incidensben“. Ez elengedhetetlen feltétele a tárgyalások sikerének és a tiencsini kérdés rendezésének. Július 14-re, amikor a tárgyalások megkezdődnek, rendkívüli minisztertanácsot hívtak össze.

Tiencsin, július 12. (Rador.) Szerdán egy kínait agyonstított a francia és angol engedményes területek körül vont drótsövénybe vezetett villamosáram. Ez volt a harmadik áldozat.

Sanghaj, július 12. (Rador.) A japán hatóságok közölték, hogy július 15-iki kezdettel

Tokió, július 12. Kemény harc után a japán-mandzsu csapatoknak sikerült megsemmisíteniük az orosz-mongol seregek támadását. Az oroszok 1500 embert, 500 repülőgépet és nagymennyiségű municiót vesztek.

NE FELEDJE

Larom a legjobb borotvapenge

Lux 6 lej, Extra 4 lej, Popular 2 lej. Mindenütt kapható.

Július 16-tól megszüntetik a Románia és Magyarország közötti utlevélkorlátozásokat

Bucuresti, július 12. Július 16-ától kezdődően megszüntetik a Románia és Magyarország között fennálló utlevélkorlátozásokat. Mint ismeretes, a magyar kormány korlátozó intézkedéseire, Románia utlevélkölcsönösséget léptetett életbe.

Bucuresti, július 12. Új nemzetközi vonatjáratot indítanak be, amelynek utvonala Budapest—Zágráb—Milánó—Lausanne—Párizs. E vonatjárat beindítása azok kívánságát teljesíti, akik Németország elkerülésével akarnak Franciaországba utazni.

Aláírták az angol-román pénzügyi egyezményt

LONDON, július 12. Szerdán reggel aláírták Londonban azt a pénzügyi-technikai egyezményt, amelynek értelmében Anglia az 1939. május 11-ikén létrejött szerződés folyamánaként ötmillió 501 ezer font kölcsönt nyújt Romániának. Angol részről a szerződést Sir Oliver Stanley kereskedelmi miniszter, a román kormány nevében pedig Tilea Viorel londoni nagykövet írta alá.

Arab földművesek rendőrkékre juttattak egy terrorista vezért

Jeruzsálem, július 12. Revolverlövessel súlyosan megsebesítettek egy angol rendőrt, amidőn belépett egy arab házba, hogy elfogjon ott egy terrorista. A terrorista megsebesült ugyan, de sikerült elmenekülnie.

Haifa, július 12. A Karmel hegy közelében az arab földműveseknek sikerült elfogniuk egy terrorista vezért, akit átadtak a rendőrségnek.

Hírek a tihutai nyaralótelepről. Az Erdélyi Zsidó Arvagondozó tihutai gyermeknyaralótelepére az első 181 lányból álló csoport még a hó 5-én érkezett és kezdte meg 4 hétre tervezett üdülését a csodaszép fenyezőerdők tövében berendezett telepen. Az Arvagondozó ez évben is nagy anyagi áldozatokkal modernizálta Tihutát, amely intézkedések elsősorban a higiénia érdekében állók. A telep vízellátását vízvezeték bevezetésével tették tökéletessé és ez lehetővé tette azt is, hogy a gyermekek részére nemcsak a mosakodáshoz, de a tusoláshoz is állnak rendelkezésre megfelelő helyiségek. Ezen felül további anyagi áldozatokkal átépítették és három új helyiséggel bővítették a beteg pavilont, amely egy hét után is, hála a kitűnő egészségügyi szolgálatnak, amelyet dr. Balkányi Margit orvosnő már második éve vezet, üresen áll. A telepet két ízben látogatta meg N. Ianu, a Straja Tárii megyei parancsnoka, aki az e hó 9-én megtartott ünnepségen is résztvett a környék hivatali vezetőjével együtt. A program hivatalos része után a gyermekek különféle ének és tornagyakorlatokat mutattak be. Egész Erdély területéről a telepen résztvevő gyermekek hangulata kitűnő. A lányok csoportja július 31-ig marad Tihután, hogy helyet adjon az augusztus 1-én induló 180 főből álló fiúcsoporthoz, amelyet még egy III. augusztus 28-tól szeptember 12-ig tartó fiúcsoporthoz fog követni. A telep egészségügyi ellenőrzését dr. Leitner Fülöp gyermekorvos látja el, akinek vezetésével július 23-án az Arvagondozó csiói és vidéki csoportjainak vezetőségéből álló nagyobb társaság fogja a gyermekeket meglátogatni, amikor a telep háziünnepséget rendez.

BUN DE IMPRIMAT

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. Nyomdása Cluj, Strada Baron L. Pop 18. Telefon: 13-60.

Posta
Taxa post
plătita în n
No. 30523/2
10. Telefon:
Havonta 110,
évre 600, eg
földre: Hav
félévre 12,
Hirdetések d
„UJ KELET
banatj zsidó
ja. Cikkünk
forrás megjel

Franciaország nagy ünnepe

Egész Franciaországban nagy ünnepe van július 14-én, a francia szabadság napján. Ez a második világháború kezdete óta tartó ünnep.

Ez a második világháború kezdete óta tartó ünnep. Ez a második világháború kezdete óta tartó ünnep.

Ez a második világháború kezdete óta tartó ünnep. Ez a második világháború kezdete óta tartó ünnep.

Ez a második világháború kezdete óta tartó ünnep. Ez a második világháború kezdete óta tartó ünnep.

Ez a második világháború kezdete óta tartó ünnep. Ez a második világháború kezdete óta tartó ünnep.

Ez a második világháború kezdete óta tartó ünnep. Ez a második világháború kezdete óta tartó ünnep.

Ez a második világháború kezdete óta tartó ünnep. Ez a második világháború kezdete óta tartó ünnep.

Ez a második világháború kezdete óta tartó ünnep. Ez a második világháború kezdete óta tartó ünnep.

Ez a második világháború kezdete óta tartó ünnep. Ez a második világháború kezdete óta tartó ünnep.

Ez a második világháború kezdete óta tartó ünnep. Ez a második világháború kezdete óta tartó ünnep.

Ez a második világháború kezdete óta tartó ünnep. Ez a második világháború kezdete óta tartó ünnep.

Ez a második világháború kezdete óta tartó ünnep. Ez a második világháború kezdete óta tartó ünnep.